

Štev. 23.

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1905, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 6. junija 1913.

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto XII.

Razgled po svetu.

AVSTRO-OGRSKO.

Dunaj. — "Militärische Gazette" poroča, da se je polkovnik Alb. Redl usmrtil iz bojazni pred procesom radi veleizdaje. On je baje vojaške tajnosti prodal Rusiji.

V Avstriji je navada, da se da častnikom prilika si vzeti življenje.

Po tej navadi so k polkovniku prišli stiri častniki, ki so o zadevi govorili, nato so revolver na mizo položili in odšli. Pred vratih so čakali in po preteku nekaj minut je bilo slišati strel. Polkovnik je izvršil samomor.

Nemčija.

Kiel. — Severno od otoka Romo, med Severnem morjem in Kattegatt je okopna križarka "Bluecher" zavozila na dno. Poveljnik je poročal, da položaj ni pretež.

Berlin. — Državni kancelar dr. Bethmann-Hollweg je v državnem zboru odgovarjal na interpelacijo, katero so stavili socialdemokrati glede nameravane pooblitve zborovalnega in tiskovnega zakona. Kancelar je v svojem govoru izjavil, da nameravani izjemni zakon nima stika z nemško ustavo. Nadalje je rekel, da proti nemške agitacije niso tako preproste kakor se misli, marveč so nevarne in se znaajo pobiti samo potom izjemne postavbe.

Švica.

Zeneva. — Razkritelj severnega tečaja, admiral Robert E. Peary, je švicarska geografska družba podelila zlato kolajno za zasluge. Svečanosti so prisostvovali gospa in gospodična Peary kot tudi tukajšnji ameriški konzul Francis B. Keene.

Kolajna ima napis: "Na čast največjemu razkritelju na kopnem in morju."

Španija.

Madrid. — Papežev nuncij je obvestil ministra za zunanje zadeve, da vatican ne bo ugovarjal novemu španskemu zakonu, kateri obdavi cerkveno premoženje. (Tak zakon bi bil na mestu tudi v Ameriki.)

Madrid. — Ministrski predsednik grof Alvaro de Romanones, kateri je s kabineto odstopil, se je izjavil, da ostane v uradu. Sedava kabineta ne bo imela spremembe. Premir ostane na kraljevo osebno željo.

Balkan.

London. — Sem došla vest pravi, da se je odpovedal grški ministrski predsednik.

Sofija. — Bolgarski ministrski predsednik se je ob meji sestel s svojim srbskim kolegom. Izraža se nade, da se bo posrečilo mirnim potom poravnati sporno vprašanje, katero vlada med obema deželama.

Grški premir M. Venizelos je imel daljši razgovor z grškim poslanikom v Beogradu in srbskim poslanikom v Atenah. Podrobnosti o konferenci niso znane.

Solun. — Vzlie temu, da je grško vojno vodstvo vsem zapovedujočim generalom dalo strogi ukaz, naj osobito predstraže pridruže in epopade zabranjuje, se vendar poroča o spopadih, ki se vršijo med bolgarskimi in grškimi četami.

Grška vlada je v Sofiji po svojem poslaniku vložila protest.

Avstralija.

Če prav izid volitve še ni popoln, vendar trdi "Argus", da bo bodoči parlament sledeče sestavljen: Delavska stranka 39. liberalna 35. sedežev. Neodvisni bodo imeli samo eden sedež. Pri volitvah leta 1910 so imele delavska stranka 44. fuzionisti 29 in neodvisni liberalci 2 sedeža.

Francija.

Paris. — Pod vodstvom prejšnjega premirja Caillaux se je v zbornici poiskovalo strmoglaviti francosko ministrstvo in sicer z interpelacijo o vladni finančni politiki.

Anglija.

Glasgow. — Tukajšnjim sufražetkam se podtikata dva požara, ki sta vpepelila dve čakalnici Shields-želznice. Požar se je le omejil potem, ko je povzročil veliko škodo.

Stavljene koz je zločin.

Dr. Alfred Russel Wallace je bil 31. maja v Londonu povabljen na sestanek z ligo proti stavljenju koz, kjer je rekel med drugim tudi tole:

"Statistika dokazuje, ne le da je stavljenje koz popolnoma brezuspešno, temveč tudi grozno nevarno. Stavljenje koz bolezni se pomnožuje in iseer nekteri tako nevarno da pomrjo in je torej ta starodavna praksa naveden zločin. Mi zahtevamo popolno odstranitev te prakse, tega zločina."

Predsednik lige generalni adjutant A. Phelps je na to rekel, da so samo v Londonu zadaje leto plačali zdravnikom za stavljenje koz \$500,000, ni torej čuda da se tej prenaradni upirajo najbolj zakoniti zdravniki.

Mehika.

Mexico City. — Začasni predsednik Huerta še ni obelodanil, kdaj se bo vršila predsedniška volitev; vendar zna biti izključeno daljše zavlačevanje, ker ste zbornica in kongres sprejeli predlogo, katera določa volitev na 26. oktobra.

General Felix Diaz je edini kandidat, ki je do sedaj k volitvi prijavil svoje ime. Vendar se domneva, da bodeta kot nasprotna kandidata nastopila Manuel Calero, bivši mehikanski poslanik v Washingtonu in mogoče tudi Francisco de la Barra, ministr vnanjih zadev, kot zastopnik katoliške stranke.

Ubogi milijonarji.

Nastopno navedemo zaznamek, protestov raznih tvrdk, katere se na vso moč protivijo svojim delavkam plačati dostojno mezdo:

Marshall Field & Co. — Osnovni kapital \$6,000,000. Polna vrednost trrdke \$12,000,000. Dobiček leta 1909 \$4,643,197. Dobiček leta 1910 \$4,419,427. Davčna cenitev za poslednji dve leti znižana na \$250,000.

Sears, Roebuck & Co. — Dobiček leta 1909 \$6,099,794. Dobiček leta 1910 \$6,606,291. — Cenitev \$500,000, toda Board of Review je cenitev znižala skoraj na nič.

Armour & Co. Dobiček leta 1909 \$4,358,488. Dobiček leta 1910 \$86,666. Le-to ogromno zmanjšanje dobička trrdke, pač smrdi po goljufiji. Leta 1910 je vlada pobijala Beef-truste in v prvi vrsti prišla Armour kompanijo. Od tod nakratno ubožstvo!

Cudahy Packing Co. — Dobiček leta 1909 \$2,576,777. Dobiček leta 1910 \$2,972,334. Cenitev je bila po Board of Review črtana.

W. W. Kimball Co. — Dobiček za leto 1909 \$834,709. Dobiček za leto 1910 \$636,622.

Te številke je odvetnik M. Edgar posnel iz zapriseženih aktov uradnikov dotičnih tvrdk na vladni urad za korporacije.

Maxwell-u je bila zagrožena kazen, ako to obelodani.

Tedaj milijoni se iz delavcev izpešajo in potem pridejo gospodje politikarji, ki razumejo staro shanty delavca natanko preeceniti in imajo usmiljenje z ubogimi milijonarji.

No, da, oni morajo nekaj sfiniti, da jim le-ti gospodje potem pomorejo pri njihovi vzorni politiki.

Razne novice.

Socialista nameravajo pregnati.

Minneapolis. — Radi namišljeni žalitvi P. V. Collinsa, bil je socialist A. E. Georgian, urednik "New Times", obsojen na 30 dni zapora, potem ko je pred kratkem že obedel deset dnevnih zapor. Upravna oblast in tukajšnji kapitalisti so vznemirjeni vsled brezporojnega in nevstrašenega postopanja "New Times" in njenega urednika, in sedaj sklepajo kako bi obedva s poti spravili. V tem smislu se je župan Nye izrazil, da se bo poizvedavalo o poprejšnjem življenju Georgiana in če bo potem mogoče, da se ga pošlje v Rusijo. Urednik Georgian je bil rojen v južnozpadni Rusiji in je leta 1904 prišel v Minneapolis, kjer tudi neprestano biva. Oblasti trdijo, da je Georgian pred 12 leti kot političen begunec Rusijo zapustil.

Domovina je rešena.

Boston, Mass. — Governes Foss, je podpisal predlogo, katera prepoveduje pri paradah nositi druge zastave, kot edino ameriško. Prestopek tega zakona bo kaznovan s šest meseči zapora, v denarju \$100.00, ali pa oboje.

Dedič potopljenih pomorščakov.

Chicago, Ill. — Po pravnih sporih, ki so se zavlačevali 25 let, pride vendar sedaj do svojih pravic 200 dedičev od 27 pomorščakov, kateri so za odškodnino tožili lastnike parnika "Tioga", na katerem so ponesrečenci vsled eksplozije bencina leta 1888 smrt našli. Razbita ladja, ki je imela vrednost \$100,000, je bila zaplenjena in skupiček bo razdeljen med dediče. Zvezno višje sodišče se je izjavilo, da ni kompetentno k reviziji razsodbe zveznega-okrožnega-prizivnega-sodišča.

Trijambornik razbit.

Yarmouth, N. S. — Norveški trijambornik "Freia" je 30. m. m. pri Sunday Point v grozni nevihti zavozil na podmorsko skalovje ter se na kose razbil. Kapitan Olsson s soprogo in moštvo so se rešili.

"Freia" je 20. marca iz Montevideo sem dospel in bil natovoren s stavbinkim lesom.

Roosevelt je čist.

Marquette, Mich. — Tožba bivšega predsednika Theodore Roosevelt je prišla do zaključka.

George A. Newett, katerega je polkovnik Roosevelt tožil radi žaljenja časti, je prišel na svedočni stol ter javno preklial članek, katerega je bil obelodanil v njegovem tedniku "The Iron Ore". V dotičnem članku je bilo rečeno, da se bivši predsednik "tu pa tam opije in to ne prerediti, kar tudi vedo vsi njegovi ožji prijatelji."

Po prečitaniu častne izjave je tožnik vstal in prosil sodnika, naj mu prizna postavno nominalno odškodnino, kar se je tudi zgodilo. Po Michigaskem zakonu znaša nominalna odškodnina 6 centov.

Ko je bila razprava zaključena, je Roosevelt vsakemu članu porote podal roko ter izrazil zahvalo.

Nesreča na železnici.

Moorhead, Minn. — Blizo postaje Moorhead je 31. m. m. zvečer iz tira skočil "Oriental Limited" Great Northern železnice. Frank French, strojevodja je bil na mestu usmrčen. Kurjač in 6 popotnikov je ranjenih.

Vlak je vozil iz Chicago v Seattle. Vzrok nesreče ni znan.

Akron, O. — Na progi električne Akron, Bedford & Cleveland železnice je 31. m. m. prišlo do kolizeje med dvema vozovoma, pri čem je bilo 20 oseb ranjenih. Kolizija se je pripetila blizo Silver Lake, sedem milj od Akrona. — Ranjenice so pripeljali v tukajšnje bolnišnico.

NOVI NASELNIŠKI ZAKON.

Washington. — Senator Dillingham, predsednik prejšnje naselniške komisije in eden povzročiteljev po predsedniku Taftu vitirane Barnett-Dillingham predloge, je 2. t. m. senatu predložil osnutek postavbe, ki nič drugega ne predstavlja, kot ponovni poskus za vpeljavo takozvane izobraževalne preiskušnje, toda sedaj brez ozira na priseljevanje iz južno-evropske in azijske dežele.

Predloga nasvetuje omejitev števila naseljevanja iz kakšne gotove dežele tako, da ne bi iznašalo več kot deset odstotkov sedanjega prebivalstva iste narodnosti v Zdr. državah. Za podlagó te cenitve naj bi služilo poslednje štetje ljudstva. Senator Dillingham misli, da bi se po njegovem načrtu izdatno znižalo priseljevanje iz Avstro-Ogrske, Italije, Grške in iz Turčije. Obenem bi se povečalo naseljevanje iz Nemčije, Velikebritanije, Švedske, Norveške in iz vseh drugih dežel severne in zapadne Evrope.

Se izplača.

Atlantic City, N. J. — Tukaj je bil zaradi prosjačenja prijet hromi Earl Jones. Na policijski staciji so pri njem našli listine o plačnem posestvu v vrednosti \$10,000, potem lastninsko pravico farne v Yankton, S. D., ki ga je stala \$15,000; nadalje so pri njem našli bančno knjižico čez \$5,000 in debel zavitek bankovcev. Jones ima samo eno nogo in je prosjačil po glavni cesti Atlantic City. Bil je kaznovan za \$25 in vesel, ko je tako ceno prišel iz zagate. Posadili so ga na prvi železniški vlak, ki je zapustil mesto.

Žganje v obliki kroglic.

Bangor, Me. — Tukaj sedaj prodajajo takozvane tablete, s katerimi se znajo napraviti razne pijače, od pive do najfinejšega Gin Fizza. Le ti tableti pridejo v trgovino v papirnatih škatlah ali v malih steklenicah. En galon whiskeya se napravi za 63 centov. Na zdar!

Pozor!

V Scranton, Pa. in Trenton, N. J. so razni trgovci dobili ponarejene bankovce po \$10 in ni izključeno, da bodo falsifikati tudi razširjeni po Philadelphiji in sploh po Pennsylvaniji, tedaj: Pozor!

Bankovci so slabo ponarejeni in imajo številko B. 18890323 serijo iz leta 1907, potem imajo čekovno črko D in številko 253 ter podpis "I. C. Napier, Register of Treasury", in od "Lee McClung, Treasurer of the United States."

Samo z zdravniškim izpričevalom.

Boston, Mass. — Lynn, Mass. je prvo mesto v deželi, v katerim bo duhovščina zahtevala zdravniška izpričevala o fizičnem zdravju ženinina in neveste predno jih poroči. V minulem tednu so zborovali duhovniki raznih verskih sekt kot: Kongregacije, Methodisti, Universalisti, Unitarci in Baptisti, ter sklepali o skupnem postopanju.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

Za \$ 10.30		50 kron
Za \$ 20.40		100 kron
Za \$ 40.80		200 kron
Za \$ 81.60		400 kron
Za \$ 102.00		500 kron
Za \$ 203.50		1000 kron
Za \$ 406.00		2000 kron
Za \$ 1015.00		5000 kron

Poslatina je všteta pri teh svotah. Doma so nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljate izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dne. Denarje nam poslati je najprilicneje do \$50.00 v gotovini in priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.,

82 Cortland St., New York
104 St. Clair ave., N. E., Cleveland, O.

Delavske novice.

Uspehi preiskave socialističnega komiteja v obležnem ozemlju West Virginije.

Charleston, W. Va. — "Krvni psi kapitalističnega sistema," kakor je mati Jones imenovala milicerje in vohune premogarskih baronov West Virginije, so bili vedno za petami preiskovalnemu komiteju socialistične stranke. Evgene Debs je bil na Kanawha River pridržan od nekega mladega moža, kateri se je izdal za vladnega uradnika, toda da simpatizira z delavci. Mož je rekel, da je izdano povelje, po katerem se morajo socialisti strogo opazovati ter opozoril na nekega v bližini stoječega miličnega častnika. Debs se je zahvalil za informacije ter se vrnil, zasledujoč po častniku, kateri je konečno zvil v neko poststransko ulico.

Pozneje so prišla poročila tudi iz drugih virov, da so socialisti strogo nadzorovani in da jih detektivni povod zasledujejo. Gotovo je, da so razni uradniki od tajne službe skušali z Debsom govoriti s pretvezo, da so premogarji iz stavkarske zone. Seveda, Debs jih ni sprejel. V bližini hotela, kjer so nastajeni socialisti, preži mnogo Baldwinovih detektivov in milicerjev v civilni obleki.

Charleston. — Vse kaže, kot če bi se preiskovalni komite imel seznaniti s tukajšnjimi ječami. Brez da bi governer Hatfield kako ime imenoval, je izdal izjavo, v kateri pravi: "Dejanja, ne besede bodo moje bližnje poteze." Ta izjava je biti višek raznih groženj, ki so izšle iz državne hiše, odkar je dospel socialističen komite da preišče razmere v West Virginiji. Hatfield se je izjavil, da bo brez obojavljanja vsakega v južno vtaknil in pridržal, ki bi pripomogel k napačnim razlagam in protislovju, kar bi vodilo k požigu, vstaji in revoluciji. — "To je moj ultimatum."

Hatfield je zavzel stališče, češ, da so s premogarji poravnani vsi spori in da je sedaj mir v West Virginiji ter da je socialistični komite došel v edino svrhu, da povzroči spor. Vse kaže, da je njegov namen ostrašiti soc. zastopnike in da zapuste državo.

Charleston, W. Va. — Danes se je izvršila popolna izprememba v vedenju governerja nasproti preiskovalnem komiteju soc. stranke. Izzivajoča objestnost se je docela podela, in po dveh konferenci je bilo socialistom obljubljeno, da bo vse možno vkrneno za odpravo sedanjih razmer. Proti nameranem obisku obsedne zone v Cabin in Point Creek distriktu, ni bilo nikakršnega ugovora.

Konferenci je sledil takojšnji izpust vseh zaprtih socialistov in minijev, takisto iz zaporov v Charlestonu kot v Pointpleasant, vstevši sodrugov John Browa, Boswell, Thompson, Rubaught in Merrick, od strankarskih častnikov "Labor Argus", "Labor Star" in "Pittsburg Justice".

Od vseh strani, tako od socialistov kot od premogarjev se odkrito pripozna, da odločno nastop, ki ga je zavzemal preiskovalni komite soc. stranke, je dosegel oprostitev jetnikov. Tudi je Hatfield obljubil komiteju, da takoj začasno razveljavi vojno pravo in da bo vse storil, kar je v njegovi moči v pomoč United Mine Workers v prilog organiziranja premogarjev. Tudi se ima takoj zopet urediti svoboda govora, zborovanja in tiska.

Časniki bodo odškodovani.

Zatirani socialistični časniki bodo vsakako dobili izdatno odškodnino. "Labor Argus" v Charlestonu in "Labor Star" v Huntingtону bosta takoj svojo publikacijo nadaljevala. Člani soc. komiteja so z dosedanjimi uspehi prav za-

dovaljni. Kar je še za iztrebiti iz dobe despotizma, je čuvajni sistem. Baldwinovi lopovi dobijo dovoljne listine od sodišč, nad katerim Hatfield, kakor on trdi, nima kontrole. Oni bodo pač svoj posel nadaljevali kot zasebni-minski-policijci.

Potem ko so se v premogovnikih West Virginije difference zopet poostriale, je v New River distriktu 1000 minijev svoje stanovanje zapustilo in zaščito iskalo pri United Mine Workers. Peticavili so si sotore, kjer bivajo. Thos. Cairns, predsednik distrikta št. 17 United Mine Workers, je prinesel v Charleston poslednja poročila o bojih. On je baš prišel iz New River distrikta, kjer United Mine Workers sedaj distrikt št. 29 z 15,000 članov organizira. Situacio slika za zelo resno. Sedaj se delajo največji napori, da bi vseh 80,000 minijev West Virginije organizirali.

Charleston, W. Va. — Kakor pravijo iz premogovnih krajev sem došla poročila, dobili so, kot minski čuvaji nastavljeni Baldwinovi lopovi, dovoljenja puške nositi. — To je posledica zakona, ki je minulo soboto pravomocno postal ter zločincem vrata na stečaj odprl. Samo eden sodnik v Fayette County, New River distrikta, kjer stavlja 1000 minijev, je izdal 51 licenc in premogarski baroni so v to svrhu položili \$3500 poročila. Ker premogarji ne morejo jamstva položiti, tedaj tudi ne dobijo pravice nositi orožje.

Preiskovalni komite soc. stranke se je sestel s strankarskim sodrugom iz Charlestona, da naredijo načrt za skupno postopanje med soc. lokalom in minijerji.

Charleston, W. Va. — "Koliko časa bodo minijerji še v sužnosti ostali?" so vprašale žene minijev v Eskdale, soc. središče v Cabin Creek distrikta, special-preiskovalni komite soc. stranke, ki je tja dospel ter takoj stopil v dogovor z ženami zaprtih mož.

"Mi upamo vsi, da bodo minijerji kmalo svobodni možje. Le bodite še delj tako junaške," je Evgene Debs tolažil žene. Med temi jih je bilo mnogo, ki so bile šle k premogovnikom, da so prosile importirane skabe, naj ne zavzamejo prostore njih mož. Pravile so komiteju, kako so jim Baldwinovi lopovi puške nasproti moleli, in koliko krivice so morale prestajati za časa stavke.

Charleston, W. Va. — Preiskovalni komite soc. stranke, je bil tako ginjen in zaeno razjarjen, da je na senatorja Kern v Washington poslal sledečo brzjavko:

"Najnujnejša potreba je, da se v senatu sprejme Kernova resolucija. Razmere so se pod Hatfieldovo administracijo odločno izboljšale. Vendar je bila brezdvomno za postavljena zvezna konstitucija v premogovnih krajih. Fundamentalne državljanske pravice so bile z nogami pohojene. Časniki so bili zatrti in poštni zakoni prezirani. Pod krinko postave in reda so namoščale vojaške in civilne oblasti nastavno vladó z anarhistično nasilnimi odredbami.

"Iz oboroženih vlakov so s strojnimi puškami pod zaščito noči streljali na stanovanja brez zavetnih mož, žena in otrok. Senat dolguje narodu, da temeljito preišče dolgotrajno gospodartvo brezporavnosti v minskih krajih West Virginije."

Washington. — Zbornica je iz svoje srede izvolila komite, ki ima natančno preiskavati razmere v W. Virginiji. Vse kaže, da se bo položaj premogarjev v kratkem izboljšal in to temveč, ko se bo preiskava morala nepristransko vsršiti, ker je že soc. komite preiskovalno pot začrtal. V komite so izvoljeni trije demokrati in dva republikanec.

OD PLUGA DO KRONE

ZGODOVINSKI ROMAN. SPISAL JAKOB BEDENEC.

DRUGI DEL.

(Nadaljevanje.)
XVI.

General Laudon je bil mož, ki se je ves čas svojega življenja strogo ravnal po pravilu: Železo se mora kovati, dokler je vroče! Marsikak drug vojskovodja bi bil morda legel na lovorike, ki so mu pred Belim Gradom pognale iz trdnjavih razvalin, on pa ne. Hitro je določil potrebno število častnikov, podčastnikov in vojakov od vsakega orožja, ki so ostali v Belem Gradu in v trdnjavi, bodisi za varstvo, bodisi tudi, da postavijo poškodovano zidovje v prejšnji red, četudi je za poslednja dela nagnal navadnih zidarjev in delavcev, kar jih je mogel dobiti tostran in onstran Save. Ko je to dovršil, dvignil se je po Dunavu nizdolu proti trdnjavi Smederevo, ki je bila tudi še v turških rokah. Do železnih Vrat je hotel Dunav očistiti turške nesnage. Izmed nam znanih topniških častnikov je vzel s seboj majorja Vego, nadporočnika Pauerja pa je pustil v belgrajski posadki. Nadporočniku Pauerju je Vega še tisto popoldne, ko se je vrnil od kosila pri predsedniku v tabor k svojim baterijam, kamor ga je spremlila tudi Polonica, povedal, kaj je doživel danes, kakšna sreča ga je doletela, ko je našel najljubšo sestro svojo, o kateri živa duša ni vedela, kam je prešla in tudi ne, če je sploh še živa.

Pauer je bil vidno ginjen, nekoliko, ker je bila deklica, ki je morala že toliko prebiti, sestra najboljšega prijatelja, nekoliko, in kdo ve, če ne še največ zaradi tega, ker mu je bila majorjeva sestra jako po volji. Četudi že ne več mlada, bila je vendar še jako krasna. Zlasti srbska narodna oprava se ji je podala kaj lepo. — Ker je poznal majorjevo blago srce in njegove vrline, mislil je, da je tudi sestra takšna, kajti jabolka iz jednega debela so si navadno podobna.

Zvečer se je major poslovil od sestre. Zopet prebridka ura nje občutnemu sreči! Uboga sirota je plakala na bratovih prsih, kakor majhna deklica, kateri se je ločiti preljubše matere. "Oh, Jurij, ali je res, da te moram že zopet izgubiti, ko sem te komaj našla po dolžih devetih letih?"

"Da, ljuba sestra, dolžnost me kliče in ta mi je prva na svetu, odkar nosim cesarsko suknjo!" odgovori brat major.

"Ali bi ne mogel iti mesto tebe kdo drug, saj vendar nisi sam tukaj?" nadaljuje Polonica v skrbeh.

"Ne, ljuba sestra, nikogar ni, ki bi bil tukaj odveč. Vsakdo mora biti na svojem mestu."

"Zlasti naš major, kateremu v vsem cesarstvu ni jednekega!" pristavi nadporočnik Pauer. "Sicer pa nikar preveč ne skrbite zanj, draga gospica, v božjih rokah je njega življenje pri Smederevem prav tako kakor tukaj, in če Bog da, povrne se tudi od ondot zdrav in srečen, kajti nje ga čaka še višja naloga v naši vojski. Ako me vse ne moti, to je on tisti, ki bode svoje dni naslednik našemu načelniku grofu Colloredo. Da, le dobro si ga pogledajte, prav on bode, če je kaj pravice na svetu. Ali ga imate, ki bi mu bil kos v ali stočki? Ne, pod milim nebom nikjer ne!"

"Prijatelj, če me imaš kaj rad, pusti to. Ljubo mi ni, da vlečeš take stvari na dan, kar še vse skupaj nič ni. Zaneso se rade na višje mesto, kjer dostikrat jako nemilo dirajo tega ali onega, ki že težko čaka takega mesta," zavrne major prijatelja svojega in nadaljuje: "Nekaj drugega mi leži na srei. Predno odidem, izročim sestro svojo tvojemu varstvu. Nihče ne more vedeti, če se Turki ne povrnejo in ne napadejo mesta in trdnjave, ko bodedo imeli mi opraviti pri Smederevem. — Glej, za ta slučaj priporočam tvojemu junaštvu hišo, kjer je našla sestra moja gostoljubne in ušmiljene ljudi. Varuj in brani jih, kakor če bi ti bilo braniti svoje! Ali mi obljubiš?"

"Obljubim iz vse duše, kolikor bode v moji moči!" vzklikne nadporočnik ter seže majorju v roko. Le-ta pa pravi: "Sestra moja,

glej novega brata! Smeš se zanašati nanj in mu zaupati, kajti zvesta duša in čist značaj je, kakor suho zlato! Branil in varoval bode tebe in tvoje do poslednje kaplje krvi, če bode treba. O tem sem prepričan!"

"Kakor sem rekel," poudari nadporočnik Pauer iz nova, in vsi trije se odpravijo proti Poloničnemu domu, kjer se častnika poslovita od nje.

Ločitev je trajala le nekaj tednov, kolikor je namreč Laudon potreboval časa, da je priboril smederevsko trdnjavo in da je obkolil ob dolenjem Dunavu ležečo Oršovo. Turki niso imeli nikjer več tistega poguma, kakor lansko leto in tudi še letos, dokler so imeli Beli Grad v svojih rokah. Mnogo krivde v tem oziru smemo brez ugovara pripisovati turškemu vrhovnemu poveljniku, seraskierju (vojnemu ministru) Kuščuku-Hasanu, kateri ni kazal niti pol tolike spretnosti in vojaške nadarjenosti, kakor njegov prednik veliki vezir Jusuf na čegar mesto se je vzpel spomladi, ko je v Carjem Gradu nov sultan zasedel carski prestol. Dne 17. aprila 1789. je umrl namreč v Carjem Gradu sultan Abdul Hamid, in na izpraznjeni prestol je sedel njegov netjak Selim III., ki je velikega vezirja takoj poldical domov in vrhovno poveljništvo vojske izročil nespretnemu Kuščuku-Hasanu. Nasledki te izpremembe, kakor tudi še bolj oni, ki se je nekaj mesecev prej izvršila v cesarski vojski glede na vrhovno poveljstvo, pokazali so se kmalu. Cesarska vojska, ki se je do sedaj povsod le umikala, zamenila je to nalogo s turško; jeseni leta 1789. ste bili Sava in Dunav, poslednji do Oršove v cesarski oblasti.

Ko je maršal Laudon, vrnivši se v Beligrad, kjer je bil odslej njegov glavni tabor, cesarju Jožefu poročil toliko in tako ugodnih uspehov, spomnil se je Jožef besede zastavljene Laudonu; kakor ga je prej rad preziral, kjer je mogel, tako ga je sedaj odklikoval za njegove zmage v turškem boju tako, kakor ni bil odlikovan še nihče in morda tudi nihče več ne bode. Cesar mu je podaril zvezdo velikega križa vojaškega reda Marije Terezije, zastavljeno od samih briljantov, katero nosi po zakonih tega najvišjega vojaškega reda jedino le cesar sam, veliki mojster tega reda. Tudi mu je cesar Jožef i nadalje podelil neomejeno oblast in naslov "generalissimus!"

Tako odlikovan v Avstriji še ni bil noben vojskovodja, tudi ne slavni princ Evgen, ki se je ves čas, odkar je bil avstrijski vojskovodja, bojeval s Turki. Zvezda, katero je prejel Laudon od cesarja, bila je vredna svojih 50,000 goldinarjev, katere je po Laudonovi smrti Jožefov naslednik, cesar Leopold II., Laudonovi vdovi tudi res pošteno izplačal zanj.

Da tako izredno odlikovanje v Belem Gradu ni ostalo brez sledu, umeje se pač samo po sebi. Vojaki in meščanje so se izkušali, kako bi lepše proslavljali tolikanj priljubljenega in hrabrega vojskovodjo. Neizogiben je bil torej slavnosten obed, na katerega je Laudon povabil vse belgrajske veljake in mogotce, kakor tudi vse častnike belgrajske posadke in tabora. Dasi je bil mož navadno oskromen in ponižen ter se je hrupnih veselje rajši ogibal, nego jih iskal, sedaj vendarle ni mogel ravnati drugače. Naravnost rečeno, srce mu ni dalo miru, ker je končno dobil tako sijajno zadoščenje za mnogovrstna preziranja na cesarskem dvoru v prejšnjih letih.

Majorju Vegi je poročil Laudon, naj privede s seboj tudi svojo sestro, kajti tak vrlin, pisal je Laudon, kakor je major Vega, ki je po svojih vojaških spretnostih pomagal vsi vojski do najvišje slave, mora izvestno tudi imeti vrlo sestro, ki je povsem vredna sedeti med generali.

Da je to povabilo jako ugajalo posebno Poloničnim rediteljem in da so bili posebno ponosni nanjo, smete nam že verjeti, če vam iz nova zatrdimo, da so jo imeli radi, kakor rodno hčer. Prav tako se je po dobrima starcema tudi laskalo, da je generalissimus poleg predsednika izrečno tudi po-

vabil njegovo soprogo. Le-ti sta bili med več sto možkimi jedini ženski. Predsednico tje povabil generalissimus, naj sede k njemu, Polonica si je pa izprosila milost, da sme ostati poleg brata pri mizi. Zraven nje je sedel majorjev pribočnik nadporočnik Pauer.

Zabava je bila vseskozi jako živahna, in kako tudi ne, ker so bili zbrani sami zadovoljni, srečni in zmagovalni ljudje. Za nekaj časa se dvigne generalissimus, odidev na briljantno zvezdo vojaškega reda Marije Terezije, in pravi:

"Častna gospoda, dovolite mi, da se spominjam nekoga, ki je dolgo časa bratski delil z nami težave in trpljenje te ravnokar končane vojske in se ni umaknil ne ostri zimi, ne sovražnemu orožju, dokler ga ni prisilila smrt na kal, ki se je vgnezdila v njega mlado nadejpolno življenje. Našega premilostnega in presvetlega cesarja imam v mislih, ki je telesno na Dunaji prikovani na bolniško posteljo, duševno pa vedno še biva pri vojski svoji. Zlasti ga je veselilo, ko je slišal, gospoda moja, generali, štabni in višji častniki, da ste se tako hrabro borili s pogumnimi svojimi četami za staro slavo in čast Avstrije. Za vse to Vam izreka premilostni vladar cesarsko svojo zahvalo. Pozivljem Vas, častna gospoda, da se združite z menoj, presrečno želeč, naj ljubi Bog Njegovemu Veličanstvu zopet podeli trdno zdravje in ga nam ohrani še mnogo let. Pozivljem Vas, slavna gospoda, vskliknite z mano od vsega srea: Njegovo Veličanstvo cesar Jožef naj živi! Živi, živi, živi!"

"Živi, živi, živi!" zaori kakor iz jednega grla po taboru, v trdnjavi pa jamejo pokati topovi — prvič od leta 1739., in avstrijska zastava plapolala sredi trdnjave visoko v zraku.

Zdrugo zdravijco napil je predsednik slavljencu generalissimusu v lepih besedah, kakršne so dane le Srbom in Hrvatom, porojenim govornikom, ocenjujoč Laudonove zasluge za Avstrijo, za cesarsko vojsko in za vse krščanstvo. Tudi on je sklenil svojo napitnico s presrečno željo, naj bi Bog še dolgo let ohranil izkušenega vojskovodjo državi, vojski in krščanstvu na korist, za njim pa obudil še več njemu sličnih poveljnikov med tu navzočimi gospodi častniki, katere prijazno vabi, naj vzkliknejo: "Bog poživi še mnogo leta eksceleenco generalissimusa Laudona! Živi!"

Zopet je zaorilo po taboru, kakor bi se bila podirala zemlja. — Govorili so nato še razne zdravijce, katerih najvažnejša je bila ona majorju Vegi, nato pa se je vnelo govorjenje po raznih gručah, kakor to tudi drugače ne more biti o takih prilikah. Najbolj so mlade častnike in civilne dostojanstvenike in veljake zanimala najnovejše novice, dohajajoče s Francoskega, kjer je bilo že nekaj tednov vse kvišku in narobe.

"Gospod general," nagovori predsednik belgrajske mestne občine generala barona Rouvroya, poleg njega sedečega, "ali je res, kar se čuje iz Francije, da so je-li uporniki požigati samostane in razdevati gradove?"

"Vse je res, vsaj tako se nam je poročalo iz Pariza," odgovori general baron Rouvroy in še dostavi: "In prav je, da se je tako zgodilo, saj drugače biti ni moglo. Plemstvo je ožemalo kmeta o vsaki priliki, zajedno pa samo ni plačevalo nič davka, duhovščina pa ravno tako nič. Le jedini ubogi kmet naj bi bil spravljal za vse skupaj in jih redil. Ali je čudno, ako mu je končno pošla potrpežljivost in je segel po orožju, da si pomaga sam, ker mu drugi nečejo pomagati?"

"Ne, prijatelj, motiš se," ustavi ga general Unterberger, "dovolj, da ti sežem v besedo. Napadno poučen se mi zdiš, če podtikaš kmetu povod splošnega upora. Kmet na Francoskem je vseh nerednostij še najbolj nedolžen. Tisti, ki so zanetili upor, ti so vse kaj več, nego kmetje, odvetniki so in zajedno kruhoborci, ki gredo s trebuhom za kruhom in za slavo; radi bi se poglani sami kvišku na mesto, kjer danes morda še stoluje kralj. — Kmetje so bili povsem prisiljeni, da so se uprli, nekoliko pa so jih tudi zavedli hujskači."

(Dalje prihodnjč.)

Zdravje za ženske

Čas pride v življenju vsake ženske, ko mora rabiti kako zanesljivo toniko in zdravilo. Mnogo pisem smo prejeli od žensk, ki hvalijo

SEVEROV REGULATOR.

in pravijo, da je zanesljiva tonika in zdravilo za ozdravljenje ženskih bolezní. Okrepča slabotne ženske, vredi vse nerednosti in olajša bolečine.

Pomagal je njeni hčerki.

"Naznanjam Vam, da je Severov Regulator pomagal moji hčerki. Zadnji mesec je trpela vsled hudih bolečin, toda, — ta mesec nima nikakih bolečin. Zahvaljujem se Vam za zdravilo in nasvet."

Mrs. Catherine Hradek,
Williamsburg, Iowa.

Sedaj lahko opravlja delo.

"Bila sem tako bolna, da nisem smela zapustiti postelje, dokler nisem pričela rabiti Severov Regulator. Sedaj sem popolnoma zdrava, ter lahko opravljam svoje delo, kakor sem ga predno sem bila bolna."

Mrs. Barbara Vachal,
R. N. 1, Box 11, Ross, N. Dak.

Ne trpite!

Ako ste onemogli, ako se ne počutite dobro, ter ste nadlegovani s kako nerednostjo, bi morali rabiti to zanesljivo zdravilo. Pomagalo je drugim, ter bo tudi vam pomagalo. Cena \$1.00. V lekarnah, ali od nas.

Naša knjižica "Zdravje za ženske" opisuje veliko ženskih bolezní in njihovo zdravljenje z rabo naših zanesljivih zdravil. Ovita je okoli vsake steklenice Severovega Regulatorja ali pa je pošljemo zastoj na katerikoli naslov.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St.,
NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, O.

Pošilja

Prodaja

**DENARJE
v staro domovino**

**PAROBRODNE
LISTKE**

potom c. kr. poštne
hranilnice na Dunaju; hitro
in ceno.

za vse prekmorske
parobrodne družbe po izvirnih
cenah.

**Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro
tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.**

PROŠNJA!

Vse naše cenjene zaupnike in zastopnike, ki so imeli ali še imajo za razpečavo naše knjige "Škof proti župniku", najvljudneje prosimo za obračun, da uredimo naše knjige.

Uprava Gl. Sv.

Slovenecem

dobro znani češki lekarnar J. C. Hermanek, iz Centre ave. in 18. ceste ima sedaj svojo lekarno na 4016 W. 26th St., 7 vrata zapadno od 40. ave. Slovenecem v bližini življenjskega centra.

Glas Svobode stane \$2.00 za leto.

ZDRAVI ZOBJE

CLEVELAND

CLEVELAND

so prvi pogoj veselemu razpoloženju. Vsako pokvarjenost zobov zadržuje v korenini in prihranite si mnogo bolečin kakor tudi stroškov. Mi smo si po večletnem delovanju pridobili simpatije vseh tukajšnjih Slovencev. Ne zaupajte svojega zdravja ljudem, katere ne poznate, pridite v domač urad, kjer vam postrženo z slovensko žensko postrežba. Vprašajte svojega soseda!

DR. A. A. KALBFLEISCH
6426 St. Clair Ave.

CLEVELAND

CLEVELAND

Odprto od 8 zjutraj do 8 zvečer

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANT. FISHER, podpreds., 516 N. Bunker Hill St., Los Angeles, Cal.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN KONDA, 3622 W. 26. St., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut ave., S. E., Cleveland, Ohio.
JOHN BATICH, Box 208, Claridge, Pa.
JOE CVETKOVICH, 810 W. 10th St., Michigan City, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

ANTON SLOGAR, 4144 W. 16. St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton ave., Chicago, Ill.
JOHN JEREB, 321 — 136. St., Chicago, Ill.
FRANK GODINA, 1441 Fullerton St., Chicago, Ill.
MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatelj) pa na John Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". — Seja gl. odbora je vsako zadnje sredo v mesecu v Statny-evl dvorani, 2005 Blue Island ave.

Novo pristopili člani in članice.

K dr. št. 3: M. Urbane, 4511; A. Urbane, 4512; W. Danek, 4513.
—K dr. št. 4: J. Jazbec, 4514; J. Segulin, 4515; A. Sornig, 4516; D. Dobravec, 4517; R. Jazbec, 4518; V. Jurman, 4519; J. Mlinar, 4520.
—K dr. št. 8: A. Bergant, 4521. —K dr. št. 9: F. Ponikvar, 4522; A. Mehle, 4523; A. Roznar, 4524; J. Jamnik, 4525. —K dr. št. 14: J. Jazbec, 4526. —K dr. št. 15: A. Bedenko, 4528; J. Bregar, 4529. —K dr. št. 20: J. Škrbec, 4530; J. Šireelj, 4531; J. Mejač, 4532; F. Novak, 4533; J. Mramor, 4534; M. Koss, 4535; F. Rabolj, 4536; A. Smuk, 4537; M. Centa, 4538; J. Okrsar, 4539. —K dr. št. 22: J. Vidie, 4540. —K dr. št. 24: J. Pleše, 4541. —K dr. št. 28: F. Majt, 4542. —K dr. št. 30: J. Plut, 4543; R. Renko, 4544. —K dr. št. 31: N. Prihanj, 4545; J. Tomažič, 4546; P. Lončarevič, 4547. —K dr. št. 35: B. Podpečan, 4548. —K dr. št. 36: J. Petton, 4549; F. Zarnik, 4550. —K dr. št. 37: J. Škrjanc, 4551. —K dr. št. 41: F. Kozelo, 4556. —K dr. št. 43: F. Čamlek, 4567. —K dr. št. 45: J. Zajec, 4568. —K dr. št. 46: F. Wagner, 4569. —K dr. št. 50: C. Lenko, 4571. —K dr. št. 54: A. Boben, 4572; J. Lesar, 4573; M. Cvetkovič, 4574. —K dr. št. 55: J. Oblak, 4575; A. Pozovičar, 4576. —K dr. št. 59: Ig. Pajk, 4577; M. Cresnovar, 4578; J. Brenčič, 4579; L. Kveder, 4580. —K dr. št. 62: J. Evanih, 4581. —K dr. št. 63: J. Prine, 4582; J. Zragan, 4583. —K dr. št. 70: F. Osabek, 4584; J. Zakrajšek, 4585. —K dr. št. 71: F. Brunet, 4586. —K dr. št. 74: J. Losenko, 4587; J. Tur, 4588. —K dr. št. 76: V. Kozelički, 4589; M. Javornik, 4590; E. Rudman, 4591; N. Dublja, 4592; J. Grebene, 4593. —K dr. št. 79: K. Bogataj, 4594. —K dr. št. 80: J. Učakar, 4595; M. Remšak, 4596; F. Boltes, 4597. —K dr. št. 81: J. Šašek, 4598; A. Matjašič, 4599. —K dr. št. 86: A. Profs, 4600. —K dr. št. 87: F. Rešek, 4601. —K dr. št. 89: J. Drobne, 4602. —K dr. št. 90: J. Tusta, 4603; F. Gantar, 4604. —K dr. št. 94: J. Pero, 4605. —K dr. št. 95: P. Vrtačnik, 4606. —K dr. št. 100: J. Tome, 4607; J. Oražem, 4608. —K dr. št. 104: J. Goričan, 4609; M. Dolinšek, 4610. —K dr. št. 105: J. Kukovich, 4611. —K dr. št. 107: M. Klarič, 4612; F. Golobič, 4613; J. Kosec, 4614. —K dr. št. 110: F. Zalokar, 4615. —K dr. št. 111: F. Terčak, 4616. —K dr. št. 113: J. Premru, 4668; F. Jesenko, 4669; M. Turk, 4618; J. Koprivšek, 4619; Št. Križaj, 4620. —K dr. št. 117: K. Bajz, 4621; A. Marinšek, 4622; L. Koren, 4623. —K dr. št. 119: A. Gradwohl, 4624; J. Gradwohl, 4625. —K dr. št. 121: F. Stollar, 4626; J. Turk, 4494. —K dr. št. 122: Sim. Andrejčič, 4501.

Prestopili člani in članice.

Od dr. št. 2: J. Trček, 1007 k dr. št. 65. —Od dr. št. 4: M. Podpečan, 3127 k dr. št. 83; M. Prospekt, 1224 k dr. št. 68. —Od dr. št. 5: J. Metelko, 2369 k dr. št. 116. —Od dr. št. 6: M. Koss, 1882 k dr. št. 48; A. Pistotnik, 152 k dr. št. 43. —Od dr. št. 7: J. Fleve, 848 k dr. št. 109. —Od dr. št. 10: J. Tome, 247 k dr. št. 119. —Od dr. št. 20: F. Marn, 1914 k dr. št. 48. —Od dr. št. 24: M. Perat, k dr. št. 111. —Od dr. št. 34: M. Ribnikar, 158 k dr. št. 115. —Od dr. št. 43: F. Skok, 2370; B. Lombar, 3838 k dr. št. 16. —Od dr. št. 44: J. Vidmar, 740 k dr. št. 107. —Od dr. št. 48: A. Vezovšek, 1129 k dr. št. 53; M. Knez, 1847; Maria Knez, 3595 k dr. št. 35. —Od dr. št. 50: Justina Perat, 1215 k dr. št. 111. —Od dr. št. 52: M. Vadal, 3598 k dr. št. 2. —Od dr. št. 55: J. Peterel, 282 k dr. št. 112. —Od dr. št. 57: G. Gradišnik, 2658 k dr. št. 119. —Od dr. št. 63: F. Bovhan, 3853 k dr. št. 14. —Od dr. št. 67: J. Klančnik, 2530; M. Križman, 2574 k dr. št. 123. —Od dr. št. 69: J. Ceglar, 3732 k dr. št. 26. —Od dr. št. 72: J. Anbelj, 519 k dr. št. 21. —Od dr. št. 83: V. Blazevič, 2773 k dr. št. 42. —Od dr. št. 93: A. Fisher, 1042; Ivana Fisher, 1271 k dr. št. 124. —Od dr. št. 100: J. Rupnik, 3875 k dr. št. 63. —Od dr. št. 107: J. Sever, 212 k dr. št. 106.

Potni člani in članice.

Od dr. št. 1: J. Zalokar, 2262. —Od dr. št. 2: J. Eržen, 914. —Od dr. št. 4: J. Jugovnik, 218; J. Blatnik, 342; F. Kračnik, 633; J. Felicjan, 3055. —Od dr. št. 6: J. Podbevšek, 563; J. Božič, 2822; F. Jenko, 1; J. Pangartnik, 302. —Od dr. št. 7: L. Povše, 398; J. Senkovič, 1808. —Od dr. št. 8: F. Tratnik, 3269. —Od dr. št. 9: F. Česnik, 310; A. Goršič, 598; L. Janko, 597; J. Pojzdar, 2420; V. Stieh, 2477. —Od dr. št. 10: J. Hočevar, 500; F. Slabe, 252; A. Stanonik, 256; L. Wessel, 1678. —Od dr. št. 16: J. Baran, 453. —Od dr. št. 19: A. Avčim, 1910. —Od dr. št. 20: V. Kanton, 506; J. Kvas, 1423; F. Pavlič, 1591. —Od dr. št. 25: J. Gorše, 2273; I. Križan, 2861. —Od dr. št. 28: M. Baričević, 1827. —Od dr. št. 29: M. Šlebir, 286; R. Gradišnik, 670. —Od dr. št. 30: J. Plut, 694. —Od dr. št. 33: S. Ershen, 123. —Od dr. št. 38: J. Lovše, 859; J. Jerman, 1932; M. Fabjan, 868; V. Klantnik, 3907. —Od dr. št. 45: F. Lužar, 2733. —Od dr. št. 46: J. Maver, 1192. —Od dr. št. 51: A. Krall, 1512. —Od dr.

št. 52: I. Dolenc, 925; J. More, 2116; K. Ernožnik, 1286; M. Vadal, 3598; F. Majnik, 1735; M. Kotar, 1854; F. Sedlar, 2502; Ig. Čeligoj, 3600; W. Kotar, 1288. —Od dr. št. 54: L. Glavan, 2458; J. Judnič, 1311; J. Tomažin, 2740. —Od dr. št. 56: F. Kostanšek, 1380. —Od dr. št. 58: F. Primožič, 4329; M. Prelík, 4330; M. Pintar, 1398; V. So-branija, 3727; K. Mikulich, 2380; F. Dbrinski, 2383. —Od dr. št. 59: F. Krištof, 2170; J. Brenčič, 4579. —Od dr. št. 63: J. Zamida, 1552. —Od dr. št. 67: C. Knaus, 1226. —Od dr. št. 70: J. Ileršič, 4338. —Od dr. št. 72: J. Režek, 3397. —Od dr. št. 76: I. Ravnikar, 742. —Od dr. št. 81: A. Marinčič, 3251; A. Burja, 2605. —Od dr. št. 83: A. Gašparac, 2994; G. Janaček, 3112. —Od dr. št. 85: F. Grošelj, 2802. —Od dr. št. 88: M. Pekol, 829. —Od dr. št. 92: J. Kolenc, 113; J. Petkovšek, 3118; P. Gojan, 3124; A. Welcelain, 3871. —Od dr. št. 93: J. Paulič, 2275. —Od dr. št. 97: J. Lazar, 2872. —Od dr. št. 98: J. Konda, 3503. —Od dr. št. 103: J. Toličič, 3678. —Od dr. št. 1: F. Plešec, 3769. —Od dr. št. 112: A. Mlekuž, 524.

Suspendirani člani in članice.

Od dr. št. 1: P. Machin, 2421. —Od dr. št. 3: J. Wolčanšek, 3534. —Od dr. št. 4: G. Ložkar, 3786. —Od dr. št. 9: J. Požar, 1472. —Od dr. št. 10: J. Kune, 1583; J. Hribar, 3430. —Od dr. št. 16: P. Osebek, 683. —Od dr. št. 19: J. Brodnik, 493. —Od dr. št. 20: J. Glavač, 569; J. Legat, 2270; J. Logar, 3224; A. Miško, 3803; F. Ervar, 2948; J. Trček, 2716; A. Gruden, 2485; M. Rauh, 2941; J. Vidmar, 1695; R. Knaus, 3974; F. Novak, 3811; Mary Kolarič, 3439; A. Hrovatič, 4249. —Od dr. št. 24: B. Cokan, 1594. —Od dr. št. 26: A. Škot, 603; A. Kužnik, 501; F. Glavan, 1698; A. Klejn, 2058; F. Rozman, 2240. —Od dr. št. 27: V. Gliha, 3574; J. Derenčin, 3579; J. Čempe, 3576; I. Pajk, 3717. —Od dr. št. 28: A. Jeleničič, 3372; R. Drole, 422. —Od dr. št. 29: F. Sujan, 2437. —Od dr. št. 30: J. Klemenčič, 377; I. Lukanič, 2061. —Od dr. št. 31: P. Dujmović, 725; M. Mehan, 1106; M. Kaznovski, 2250; M. Kot, 2441; J. Koprjanek, 2440; A. Lauš, 3145; R. Vinjik, 3295; J. Špehar, 4305. —Od dr. št. 33: F. Loznar, 564; A. Tomažič, 784. —Od dr. št. 34: J. Štemberger, 799; J. Grinišič, 1175; F. Lehan, 3298. —Od dr. št. 37: S. Golič, 1229. —Od dr. št. 42: M. Terko, 988. —Od dr. št. 43: M. Zupan, 992. —Od dr. št. 45: J. Tomažin, 3455. —Od dr. št. 48: M. Imperl, 1903; L. Dolenc, 3912; F. Klopčič, 3918. —Od dr. št. 50: J. Grabner, 2007; Fani Ločičnik, 3310. —Od dr. št. 51: M. Brezovnik, 3243. —Od dr. št. 53: D. Mišjak, 3921. —Od dr. št. 56: L. Slamnik, 2558. —Od dr. št. 58: M. Barich, 2760. —Od dr. št. 62: F. Hreščak, 3162. —Od dr. št. 67: D. Keželo, 1663; I. Štefančič, 1660; E. Štefančič, 2981. —Od dr. št. 69: G. Cimerman, 3896. —Od dr. št. 73: K. Koškevič, 2044. —Od dr. št. 74: F. Mavrič, 2986. —Od dr. št. 75: F. Šime, 2077. —Od dr. št. 81: M. Paučnik, 2599; I. Paučnik, 2632. —Od dr. št. 84: J. Štiglič, 1957; W. Lelenšek, 2894. —Od dr. št. 98: J. Pavlovski, 3506. —Od dr. št. 103: A. Kovač, 3671; F. Zunkovič, 3675. —Od dr. št. 105: F. Kravanja, 1944; Roza Drole, 3766; F. Zalokar, 3767. —Od dr. št. 106: J. Godina, 3775. —Od dr. št. 109: M. Skubich, 4075. —Od dr. št. 110: J. Zavozan, 4199.

Črtani člani in članice.

Od dr. št. 2: V. Sešek, 842. —Od dr. št. 3: J. Dular, 298. —Od dr. št. 4: T. Zole, 3075. —Od dr. št. 5: A. Mlekuž, 524. —Od dr. št. 9: J. Požar, 1472; J. Plaič, 2474. —Od dr. št. 16: J. Barran, 2532. —Od dr. št. 20: A. Ogrin, 3438; J. Legat, 2270; J. Logar, 3224; A. Gruden, 2485. —Od dr. št. 29: J. Papsanski, 1072. —Od dr. št. 31: G. Kasunič, 2254; S. Harambašič, 3144. —Od dr. št. 34: A. Bunc, 2255. —Od dr. št. 39: A. Turko, 2418. —Od dr. št. 60: K. Batista, 3161. —Od dr. št. 63: F. Bovhan, 2012. —Od dr. št. 87: F. Virk, 3005.

Umrli člani.

Od dr. št. 4: Josip Falle, cert. št. 730, umrl dne 9. maja 1913. —Od dr. št. 33: Matija Gorenc, cert. št. 776, umrl dne 21. aprila 1913. **JOS. BENKO**, glavni tajnik.

RAZNO.

Žensko gibanje na Turškem. V Turčiji se zadnje čase močno širi žensko gibanje. V Carigradu izhaja list, katerega urejujejo same ženske. List se imenuje "Ženski svet". Tam pišejo: Me branimo svoje pravice kakor moremo in prosimo žurnaliste, naj pustijo prosto pot našemu gibanju. Moški so z nami delali vedno slabo in so napravili iz nas sužnje. Pričakujemo od pomoči za trpljenje tolikih let!

Šestkratni umor. Knjigovodja Lengs v Sejni je usmrtil iz ljubosumnosti svojo ženo, svojega tasta, zeta in triletno hčerko ter zetovega sina, potem se je šel naznaniti sodniji.

Na borzi je izgubil velike svote pariški bankir Segon ter se ustrelil. Pasiva znašajo okoli 6 milijonov frankov.

Pomorska moč evropskih vele-sil. Ako se bodo vse velesile natančno držale svojih načrtov, ki segajo po večini do leta 1915, tedaj bo istega leta sledeče razmerje: I. skupina: Angleži 50 bojnih ladij, 41 križark; Francozi 22 bojnih ladij in 71 križark; Rusi 14 bojnih ladij in 33 križark; II. skupina Nemčija 33 bojnih ladij in 14 križark; Italija 17 bojnih ladij in Avstrija 13 bojnih ladij. Skupno tedaj I. skupina 86 bojnih ladij in 120 križark, II. skupina pa 63 bojnih ladij in 14 križark.

Koliko požre zverinjak? Kako zdrave želodce imajo prebivalci londonskega zverinjaka, kažejo ti-le podatki, ki jih posnemamo po uradni statistiki za leto 1912. Po tej statistiki se je porabilo za živali v zverinjaku: 18 natovorjenih ladij sena, 218 natovorjenih ladij slame, 20,416 svežnjev detelje, 156,000 litrov ovsu, 15,000 litrov pšenice, 5000 litrov riža, 13,000 litrov koruze, 4000 litrov fižola, več

kakor 2 toni (24,000 kg) riža, 360 litrov konopljinega semena, 17,032 funtov slanikov, 62,624 rib belie, 1095 morskih pajkov, 316 konj, 239 koz, 7000 škatlic kondenziranega mleka, 12,000 litrov svežega mleka, 125,000 banan, 12,700 jabolok, 4000 funtov dateljev, 16,000 glav salate, 50,000 glav zelja, 4250 funtov in 1200 sveževjev retkvice, 4900 funtov sladkorja, 3600 centov biskvitov, 35,000 jaje, 1500 kunccev, 7200 podgan, 25 tisoč miši in 10,000 vrabcev. Vsi stroški znašajo na leto 34,188 funtov šterlingov ali okroglo 811,000 kron. Zverinjak je povprečno vsako nedeljo obiskalo 20,578 ljudi, čez teden pa 99,698 ljudi.

Krapotkin izgnan iz Švice. Iz Ženeve poročajo, da je švicarska vlada izgnala iz švicarskega ozemlja znanega ruskega revolucionarja kneza Krapotnika. Ostati sme v Švici le še tri mesece. Sedaj prebiva v Locarni. Več mesečnov je na zvezni svet odposlalo prošnjo, ki jo podpira tudi kantonska vlada, da naj vlada prekliče izgnanštvo.

Pol milijona za nezakonske matere. Pred kratkim je umrl v Monakovem zdravniški doktor Gaertner. V svoji oporoki je zapustil vse premoženje, 571,000 mark, mestu Wiesbaden, kjer je bil rojen. O brestih od te svote mora mestna uprava vsako leto razdeliti med potrebne nezakonske matere.

Kolera na Srbskem. Avstrijsko vojno ministrstvo je odredilo ob avstrijsko-srbski meji najobsežnejše varnostne priprave, ker se je po Srbskem pričela močno širiti azijska kolera. V vojaški bolnišnici v Nišu je vse polno srbskih vojakov obbolelo za kolero.

Pobožen svinjar. Iz Tešina poročajo: V terek zvečer so aretirali daleč naokolo znanega redovnika in profesorja veronanka Ivan Šus-eika, in sicer zato, ker je oskrnil

osemletno in dvanajstletno dekletce. Šus-eik se je zlasti trudil za organizacijo mladine in je bil tudi načelnik tiskovnega društva, ki izdaja v Tešinu krščansko socialni list "Ostschlesische Post". — Vse, kar se je dalo, so oblasti storile, da bi prikrile duhovnikovo početje, a ker sta oskrunjeni dekletki hčerki oficirja, niso mogle zabraniti ovadbe.

Črnogorsko vojaštvo. Ko se je pričela balkanska vojna so imeli Črnogorci naslednje število čet: general Vukotić je poveljeval 10,000 vojakom, prestolonaslednik 13,000, general Martinović 8000 in pridružilo se je Črnogorcem še približno 3000 Albancev; vsega skupaj so torej imeli 34,000 mož. Od slej se je število moštva močno skrcilo in imajo Črnogorci le še 25,000 vojakov. Posamezni bataljoni imajo komaj po 500 mož. In proti tej peščici se pripravlja Avstrija!

Kako je lep vojaški stan! Strassburški pehotni polk št. 132 je 3. t. m. ko je bila prav silna vročina, imel dolgo vajo. 150 mož je popadalo nezavestnih, ko so prišli v mesto. Dvajset vojakov je v smrtni nevarnosti; od teh upajo, da jih rešijo pet.

The Konrad Schreier Co.

Skeboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljšje.

ODVETNIK PATENT
GARL STROVER
(Sobe štey 1009)
133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.
TEL. 3989 MAIN

J. F. HALLER
GOSTILNA
prve vrste.
Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8096.
2103 Blue Island Ave. cor. 21 St

Dr. B. K. Simonek

ZOBOZDRAVNIK.

1669 Blue Island Avenue.

Tel. Canal 2127

Uradne ure: Vsak dan od 9 jutro do 6 ure večer; ob nedeljah od 9 do 11 ure popoldne.

Tel. Canal 376
RUDOLF SMRCEK
Edina slovenska knjigovozna v Chicagi
1623 BLUE ISLAND AVENUE

Se priporoča rojakom.

Najnižje cene.

ROJAKI V CHICAGU POZOR!
Naznanjam, da razvažam na dom **DOMAČ KRUH**
Naročite ali pišite dopisnice **JOHN QUALIZZA**
2138 W. 25th St. Chicago.

Telefon: Canal 3014
NAZDARI!
SALOON
s kegljiščem
kjer točim vedno sveže pivo in druge raznovrstne pijače. Domače vino. Unjske ogare. Potnik! Dobe pri meni! Čedna pveno čista. Potrežem vsakemu točno in izbrano.
MARTIN POTOKAR
1625 So. Center Ave., Chicago, Ill.

G. VOKOUN

1411 W. 18th St., Chicago.

V moji trgovini se dobe prve vrste cigare, dobresvalčice in raznoličen tabak iz vseh dežela.

Slovinci, oglašajte se pri meni!
Telefon Canal 2301
Popravljalnica dežnikov in pip

Najnovjšo in najboljšo obučo
kupite zdaj pri

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Novi spomladni vzorci

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT
Martin Nemanich,
GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street
Prost gorak in mrzel prigrizek vsak dan.

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer se toči vedno sveže Schoenhofen-Edelweiss pivo in kjer se dobe domača vina in najboljše umijske cigare.

Kegljišče.

ANTON MLADIČ

2348 Blue Island Ave. Chicago.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi mrzel in gorak prigrizek. Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.

velika Dvorana za društvene in unjske seje, in druga dvorana za koncerte, žentiv in zabave.

Social Club Saloon

— Edina slovenska gostilna v mestu —

J. Klanchnek in J. Pungertič

312 Garrison Ave.

lastnika in prodajalca likerjev na debelo.

Prenočišča za potnike.

FORT SMITH, ARKANSAS.

Znanje in skušnja.

Za izdelanje slik je treba poleg kamere in lense tudi tehničnega znanja in umetniške skušnje.

Jaz imam tehnično znanje in moji odjemalci pravijo, da imam tudi umetniško skušnjo.

Němeček
FOTOGRAF

1439 W. 18. St.

vogal Albert St.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELVALOA

sodovice mineralne vode in drugih ne

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by **M. V. KONDA & CO**
3622 W. 26 Street Chicago, Illinois

Subscription **\$2.00** per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK in velja

ZA AMERIKO: Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO: Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NAROV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
3622 W. 26 STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnik da nam natančno naznanijo poleg Novega tuda stari naslov.

RAZPRAVA O NEKATERIH GLAVNIH NAČELIH SOCIALIZMA.

Po H. F. Titus-u priredil R. J. Gradišnik.

III. POGLAVJE.

Tretji princip socializma.

Narod, ljudstvo (The People). Stari Rimljani so rabili za ta izraz besedo "populum". Toda s to besedo niso bili vsi tudi sužnji čeravno so po številu daleko presegali vse ostalo ljudstvo.

"Ljudstvo" v Rimu je bilo ljudstvo, katero je imelo kaj lastnine, naj so že bili patriciji ali plebeji. Nič drugače ni danes v Ameriki. "The People" so davkoplačevalci, velik srednji razred, trdni, "business-meni", kateri pravijo, da tvorijo glavni del republike. Socialist pa sedaj hoče dokazati, da "narod" tega srednjega razreda je dokaj različna stvar od celega ameriškega naroda. Socialist se vedno drži faktov. To je njegov prvi in zadnji princip. Dokazati hočemo, da je fakt, da ameriško ljudstvo obstoji iz dveh različnih razredov, ločenih po lastninski črti. Socialist se ne bo pustil varati z navadno frazo. On ve da v današnji človeški družbi obstojita dva glavna razreda. Mi hočemo končno pokazati kaj da je, kar deli vse ljudstvo v dva nasprotujoča si tabora.

Tretji princip se toraj glasi: "Moderna družba med vsemi civiliziranimi narodi se deli v dva razreda z nasprotujočimi si interesi, v lastninski razred, poznan kot kapitalističen ali buržoazen razred, in v brezlastninski, poznan kot mezdni ali proletarski razred."

Ex-predsednik Roosevelt je imel v svojem poročilu na poslansko zbornico decembra, 1. 1905, in od takrat naprej veliko govoriti zoper razvoj razredne zavednosti v tej deželi. On pravi "da naraščaj razrednega duha (zavednosti) je bil v preteklem najstrašnejši med vsemi uplivi, kateri so vpropastili nekatere republike." On vzpodbuja vsakega državljana da gleda za "dobrobit naroda kot v celoti" ne za "dobrobit tistega posebnega razreda h kateremu pripada.

Pri vseh teh nasvetih se expredsednik naravno bojuje s fakti. Če obstoje razredi, se bo razredna zavednost razvijala. Če pa ni razredov v Ameriki, zakaj se potem razredne zavednosti bati? Fakt, da razredna zavednost narašča, kakor vidi expredsednik Roosevelt, je sam ob sebi že dokaz, da obstojijo razredi.

Socialisti, ne moremo zadostkrat ponoviti, niso taki sanjači, da bi si poskušali napraviti fakste tako da bi njim prišli. Če nasprotujoči si razredi res tvorijo današnjo človeško družbo in če zavednost razredov res vedno narašča v teh boriščih se razredih, tedaj sprejme socialist te fakste in se potem v soglasju z istimi po njih ravna.

Fakti ki tvorijo razrede.

Nikdo ne bode zanikal sledečih faktov. Le-ti so tako dobro znani vsakemu inteligentnemu človeku, da imenovati jih, je dokazati jih. Lahko bi navedli statistike cele knjige. Toda vsi ti fakti so v neposredni bližini vsakega mezdnege delavca, da jih lahko opazuje.

Fakt št. 1. "Stroj danes opravlja svetovno delo in producira svetovno bogastvo". To je tako

navaden fakt, da ga večina ljudi sploh ne smatra za važnega.

Toda še pred sto leti je bil stroj skoro nepoznan. V nekaterih krajih, kot v Turčiji, je še danes praktično nepoznan. Še sedaj žanjejo pšenico s srpi in predejo predivo na kolovratih, kakor na Slovenskem. V najbolj naprednih deželah, kot Angliji, Nemčiji in Ameriki je pa stroj popolnoma razvit. Ročna dela so stopnjena izginila. Strojni produkt, to je geslo.

Fakt št. 2. "Stroj sledi (izpodriva) človeku v proizvodnji bogastva".

Kosilni stroj z jednim možem pokosi toliko trave, kakor štirje možje s kosami. Vprašanje: Kaj je z ostalimi tremi možmi?

Tovarna za črevlje, vslužbojuča sto mož, bode napravila več črevljev v jednem dnevu kot tisoč mož z ročnim delom na klofeh.

Kaj je postalo z drugih 900 mož? Lopata na paro (steam shovel) s tremi možmi bode naložila toliko voz prsti, kakor 30 mož z lopatami v rokah v istem času. Kaj dela sedaj onih 27 mož?

Tako je z vsemi stroji. Oni opravljajo svetovno delo z vedno manj in manj ljudmi. Z vsako novo iznajdbo je izpodrinjenih nekaj človeških moči.

Fakt št. 3. "Radi stroja je vedno več nevslužbenih". S tem le ponovimo fakt št. 2. Če stroj producira isto množino bogastva z manj ljudmi, potem je manjše število ljudi vslužbenih. To je resnično čeprav se več bogastva producira, kajti naraščaj v proizvodnji bogastva nikakor ne drži stopnje z naraščujočimi iznajdbami strojev.

To je vzrok zakaj smo vprašali za vsakim razlogom pod faktom št. 2, kaj je postalo iz ljudi, ki so poprej opravljali ročna dela, sedaj pa niso več potrebni, ker jih je stroj izpodrnil? Kedar se govori o koristih stroja, ki prihrani toliko delavskih moči, se prav lahko pozabi drugi del, namreč, da neizogibna posledica modernega stroja je moderna armada brezposelnih.

Mi se čudimo, zakaj da toliko ljudi pohaja po deželi. Stari ljudje nam pravijo, da to ni bilo tako ko so oni bili še mladi. V starih "dobrih" časih ni bilo "trampov in hobotov". To je posledica stroja. Od prihoda istega pa je bilo vedno preveč delavskih moči, ljudi, za katere ni vredno skrbeti, če živijo ali poginejo. Vzrok, da je preveč ljudi v katerem koli pokliu, je vedno naraščajoča množica delavskih moči, ljudi, izpodrinjenih po stroju, borečih se za svoj obstanek.

Fakt št. 4. "Najmanj dva za vsako delo." Na vsak oglas, naj si že bo za ta ali oni poklie, sledi dolga vrsta prosilev. Naravno, ta fakt št. 4, sledi neizogibno iz naših faktov št. 2 in 3. Preobilica delavske armade vedno kolovrti za delom okoli. Delavei v vseh kapitalističnih deželah, kakor Ameriki, so postali praktikalno brezdomovinski, brezpravni. Oni vedno potujejo iz jednega kraja v drugega, največkrat lačni in do kosti prezeblji, gledajoči za delom, da bi se mogli preživeti.

Posledica tega je, da sta za vsako delo najmanj dva prosileca.

Fakt št. 5. "Mezda tako nizka, da se ravno preživi".

Kako bi tudi moglo biti drugače? Dva za vsakim delom, oba morata živeti, oba morata imeti delo da se preživita, jeden izmed obeh mora vzeti delo za tako nizko plačo da se komaj preživi. Tukaj imate zopet postavbo mezde, izvrčeno iz najnavadnejših faktov vsakdanjega življenja.

Vzemši moderno družbo v celoti, v kateri je stroj vladajoč faktor, in kjer je vedno preobilica brezposelnih, tekmujoča za izpraznjena mesta, je nemogoče da bi se mezda povišala dosti višje, kakor je ravno potrebno za življenje.

Fakt št. 6. "Ves preostanek neizmerne bogastva, produciranega v dobi stroja, pripade delodajalcu, lastniku stroja".

To mora biti tako, ker delavec s strojem dobi samo svojo mezdo, komaj zadosti za življenje. Stroj pa je zmogel proizvajati velike množine bogastva. — To je tudi vzrok zakaj je moderna doba tako bogata. Brez stroja bi bil kakšen Carnegie ali Rockefeller nemogoč.

Od te neizmerne količine produkta, imenovan bogastvo ali lastnina, mogoč edino po moder-

ni iznajdbah, dobi mezdni delavec, človek ki "rona" stroj, samo zadosti za svoj obstanek, kapitalist, ali lastnik stroja pa ves preostanek.

Fakt št. 7. "Moderna družba je toraj razdeljena po lastnini v dva dela, mezdni razred, kateri dobi "suho" življenje, in kapitalističen razred, ki dobi ves preostanek.

Nobena množina krasnih govorov o "ljudstvu" ne bo spremenila teh faktov. Nobeden oficijelni proglas, da je naraščaj razredne zavednosti nevaren ameriškim napravam, ne bo teh faktov predrugačil. Dva razreda sta tukaj, zrasla sta eden ob drugem z naraščajem stroja in zaradi istega. To sta razreda katera sta nevarna ameriškim napravam, katera grozita obstoju republike. Razredna zavednost je predpogoj razrednega fakta.

Dasiravno najdemo v "censusu" celo število in vrednost domačih živali, vendar števila mezdnih delavcev v Zdr. Drž. ne najdemo. V tem oziru je štetje pomanjkljivo. Vendar se pa po različnih preiskavah in poročilih lahko za gotovo vzame, da je v Zdr. Drž. okoli 20 milijonov mezdnih delavcev, ženskih in moških kateri so nad 10 let stari, medtem ko kapitalističen razred šteje okoli 10 milijonov.

Nasprotstvo med razredi naravno.

Te dve veliki masi se ne moreta medsebojno razumeti. Oni nista "partner-ja" ampak nasprotjaka, kakor so bili sužnji in njih gospodarji nasprotniki in ne prijatelji.

Mezdni razred 20 milijonov opravlja delo, producira bogastvo. Kapitalističen razred 10 milijonov lastuje stroje, lastuje delo in si zatoraj prilastuje bogastvo, producira od delavcev na strojih. Tako stoji 20 milijonov nasproti 10 milijonov. Na jedni strani 20 milijonov ljudi, zmognih producirati bogastva zadosti za vse, in ga tudi aktualno producira zadosti za vse.

Na drugi strani 10 milijonov onih, ki si prilastuje vse kar onih 20 milijonov ustvari s svojim delom, pustivši tem 20 milijonim komaj zadosti za njih obstoj.

Vprašanje moči.

Teh 20 milijonov je močnejših kot onih 10 milijonov. O tem ni dvoma. Dvajset milijonov čvrstih ljudi je močnejši kot 10 milijonov. To je fakt kateri je nevaren republiki. Socialist tega ne zanika.

Kako bode Mr. Roosevelt vzprejel ta fakt? Pridigovanje ga ne bo izpremenilo. Niti s streljanjem se ne bo dal predrugačiti. Strašna reč je tukaj. Nič je ne bo izpremenilo, dokler teh 20 milijonov ne obvlada onih 10 milijonov, kakor je kapitalističen razred obvladal pred 100 ali več leti feudalni razred.

(Dalje prih.)

ORGANIZIRAJTE SE V SVOJO KORIST.

Naše ameriške delavske in naše slovenske napredne podporne organizacije so, rekli bi, na eni in isti podlagi. Pri delavskih organizacijah ne dela versko prepričanje, polt ali narodnost nobene razlike. Edino kar se zahteva je, da je prosilec sposoben delati in da je zdrav. Ni nobene razlike, je li prosilec izvežban svoje stroke ali je navaden delavec, ki si s svojimi rokami služi kruh; vrata tukajšnjih delavskih organizacij so mu odprta da ga sprejmejo.

Isto je z našimi naprednimi, na svobodni miselnosti podlagi ustanovljenimi, podpornimi organizacijami. Tudi pri teh ne dela versko prepričanje — če ga imaš kaj, ali nič — in politično mišljenje nobenih zaprek za vstop v eno ali več teh organizacij.

Nas ustanovitelje, in tudi one, ki so bili deležni podpore, izkušnja uči, da vsi skrbimo za enakopravnost v delavskih kakor v podpornih organizacijah. So pa organizacije, katere tega ne pripoznajo, ne morejo in ne smejo pripoznati, marveč delajo po svojih principih, ker so ustanovljene in organizirane na fanatičnokverski podlagi. V takih organizacijah ne more biti govora o kaki svobodi, pač pa o jarmu rimske hierarhije.

Kakor se bojujejo te delavske organizacije za dosego višjih

plač, krajšega delavnega časa in boljše delavske odnose sploh; istotako se bojujejo naše napredne slovenske podporne organizacije za izboljšanje svojega položaja od leta do leta in enostavno za obstanek istih.

Ni še dolgo tega, ko so bile ameriške delavske organizacije razdvojene. American Federation of Labor, United Mine Workers of America, Western Federation of Miners i. dr., a pred par leti pa so se združile. Obdržale so še vsaka svojo organizacijo, svoj delokrog in svoja glasila, vendar so se združile in prispevajo prispevke po članstvu v skupno blagajno, za skupna delovanja v boju proti delavskemu sovragu, proti kapitalizmu. In člani imajo prost prestop iz ene v drugo teh spojenih organizacij.

In pri njih je bilo baš isto, kot je pri naših podpornih organizacijah. Ustanovile so se druga iz druge in s tem pojavom se pa le tembolj razširile in okrepile.

Takisto so se naše podporne organizacije rodile druga iz druge ter se nastanile po vseh delih Zdr. državi in v Canadi. Nikoli bi ne bili naši rojaki tako organizirani kot so, da je bilo ostalo pri prvotnih par organizacijah.

Sedaj pride pri nas za rešiti, kar zahteva človeška zdrava razsodnost in naravni zakon: vprašanje združitve, — kakor se je to izvršilo pri ameriških delavskih organizacijah. Seveda to pomeni v drugem smislu, ker v naših podpornih organizacijah imamo tudi druge potrebe da si je cilj enih kot drugih malone eden in isti. To je: "plain business proposition", bi rekel Amerikaneec. Res je, da delajo delavske kakor tudi naše napredne podporne organizacije svoj "business" tukaj doli na svetu, tu na zemlji, posmrtni business v oblakih pa prepustijo Reverendum in njihovim organizacijam.

Naše napredne organizacije sprejemajo v svojo sredo vse Slovane in obojega spola in kakor že rečeno, ne glede na versko prepričanje, ne na politično mišljenje; za te stvari naj vsak član sam po svoje skrbi kakor mu je ljubo in drago. Nihče ga ne sili pa tudi nihče mu ne brani, če gre v cerkev, k izpovedi, ali pa če da kaj v farško bisago ali ne; vse to je vsakteremu prosto dano. — Istotako mu je svobodno, če voli republikanca da si je morebit demokrat ali socialist in obratno.

Ne, dragi rojaki: tu smo, vsaj v tem oziru v svobodni deželi, kjer lahko mislino, delamo in se razvijamo svobodno. Mislimo si, da smo fanatičen klerikalizem pustili v klerikalni bankrotni Avstriji. Bodimo zavedni, bodimo ponosni kot ljudje. Ne dajmo si diktirati od nikogar, najmanj pa od ljudi, ki žive, se maste in rede od naših delavskih žuljev. To je naša dična duhovščina a la Julijetski urednik, ki zida velkanske cerkve in elegantna župnišča — seveda za vaš krvavo prisluzni denar. Bodite pametni in se organizirajte, vstopajte v delavske in naše napredne svobodni miselnosti podporne organizacije, kjer vaša beseda toliko velja kot vsakega drugega člana in kjer vas nihče ne terorizira, najmanj pa kak zašnofani in pijani pop. — Tu je uteha za vas rojake-delavec in za vaše družine. Pri Slovenski Svobodni miselnosti Podporni Zvezi dobite v slučajni bolezni \$8 na teden bolniške podpore in v slučajni smrti \$500 posmrtnine, ženske kot moški, in vse to za mesečni prispevek \$1.25, medtem ko ne dobite od "gospoda" nikdar več nazaj kar mu date za cerkveno zemljišče, cerkve in župnišča: vse to pograbi škof in mir besedi. — Brez tistega si, kar si dal. Ako te je pa volja, pa tudi lahko greš v cerkev in k spovedi, moli in stokaj tam celi dan če hočeš, Zveza in nikdo ti tega ne bo branil, ker to je tvoja zasebna stvar.

Rojaki: konvencija Slovenske Svobodni miselnosti Podporne Zveze se bliža, 8. septembra se snidemo v Milwaukee, Wis. — Zadnjega oktobra je minulo dve leti, kar smo poslednjič zborovali tu v Chicagu. Bili smo seveda še mladi in slabi, tedaj ni čuda, ko se je vse v nas zaletavalo in blatilo se nas je osebno in s pisavo, da, bili smo vse samo ljudje ne. In glejte! Baš tisti ljudje sedaj hvalijo in obhodujejo — ne nas, ki smo Zvezo ustanovili, delali, žrtvovali in agitirali, — marveč hvalijo enostavno Zvezo, h kateri se bi radi sedaj, ko je lepa in velika, prisilili.

li, radi bi prišli h koritu, da bi žrli delavske žulje, kot jih žrejo gotovi farji, a za hrbtom se ti bi pa v pest smejali. Toda dokler bo Glas Svobode, ne bo nič, s kakom nakano, ker stal bo zvesto na braniku ter znal preprečiti vsak peklenski naklep. —

Tri mesece je še do gl. zborovanja, in li pridemo do takrat do 150 društev in 5000 članov? Lahko, če vsak član(ica) stori svojo dolžnost! 125 društev s približno 4000 člani je sedaj. Torej na noge! Pokažimo, da se zavedamo in pokažimo, kaj znamo če hočemo!

M. V. Konda.

KJE JE NAŠA DOMOVINA?

Naša domovina je vesoljni svet. Starim bajkam, v katerih so nam pripovedovali, da imamo našo lepo domovino, že zdavnej več ne verjamemo. Menda pač ni nihče tako neumen, da bi si kaj drugega domisljal, ako ne posejeda niti podi zemlje. Imeli bi delavci lahko svojo domovino, ako bi bili vzgojeni v drugem duhu, ako bi nam bili naši starši povedali, da kadar odrastemo, da nas bodo izkoriščevali drugi, kateri na naš račun lenarijo, od zibel do groba.

Že v nežni mladosti so nam v šolah ubijali v glavo patriotizem. Pripovedovali so nam od junjskih činov turjaških, celjskih in ortenburških grofov, kakor tudi od nedosežnih činov habenberških, habsburških in pa burbonskih princev. Kaj pomeni beseda patriotizem? Patriotizem pomeni simbol, za katerim se skrivajo kapitalisti vsega sveta in s katerim se najlažje vleče današnja meščanska družba.

Ob slovesnih prilikah govorniki v navdušenih besedah pripovedujejo ljudstvu, da je naša krasna domovina najbogatejša dežela na svetu. Da imamo dobro izurjeno armado in vojno mornarico, da smo dobro založeni z brzostrelnimi topovi, Mauserjevimi in strojnimi puškami. Ljudstvo, — to dobro ljudstvo, od katerega marsikateri nima niti vinarja v žepu ter mu kruli po želodcu, pa govorniku ploska in mu navdušeno kliče slava.

Delavei nimamo domovine, domovino so nam ukradli kapitalisti. Menda ni nihče tako naiven, da bi smatrali za svojo domovino deželo, v kateri ne poseduje absolutno nič drugega, kakor svojo delovno moč, katero pa mora, ako hoče živeti, prodati za beraško ceno vladajočim mogotcem.

Današnji sistem je krivičen in roparski. Delavei z delom svojih rok rede vse lenuhe. Sami pa hodijo na pol nagi, bos in raztrgani, stanujoč v najrevnejšem delu mesta v kakšni na pol podrti bajti ali pa prezebavajo v železniških tovornih vozovih. Bogato okinčane in napudrane dame, katere sploh niso za drugega na svetu, kakor da letajo od zabave do zabave, prireajo pojedine in pogrebe psom in mačkom, pa se na račun delavcev oblačijo v škrlat, svilo in baržun, ter pomagajo zapravljati bogastvo, katero so s trdom in potnimi obrazi znosili skupaj sužnji gospodov kapitalistov. Delavei, ako ste zadovoljni z razmerami, v katerih živite, ako ste zadovoljni, da se bode gnilo tudi vašim otrokom tako, kakor se godi vam, ako verjamete, da bode za vse krivice dobili plačilo še le gori nad zvezdami — ako vse to verjamete, potem nikar ne tarnajte, ker tarnanje čisto nič ne pomaga, temveč udajte se v svojo usodo. Ali pa ste prišli do spoznanja, da domovine sploh nimate nikjer, da jo je treba še le priboriti, če je to vladajočim razredom všeč ali ne. — Delavei nečijo svojim gospodarjem nobene krivice, zahtevajo samo to nazaj, kar jim je s silo vzeto.

Dosti dolgo časa smo delali za druge. Naši gospodarji, kateri niso v vsem svojem življenju producirali niti vinarja vrednosti, pač pa zapravljajo po letoviščih in igrališčih, imajo danes še vseeno napolnjene blagajne. Delavei pa imajo za ves svoj trud in trpljenje prazne žepe, kopo nedolžnih otrok, kateri morajo stanovati v nezdruhljivih in zaduhlih stanovanjih. To ni življenje, to je počasno umiranje.

Pot, po kateri gre delavstvo do svojega cilja, je trnjeva pot, po kateri je nasut osat, trnje in solze. Samo strokovno in politično organizirano delavstvo zamo-re zdrobiti verige suženjstva. A-

ko smo torej proti sistemu, kateri danes vlada po vsem svetu, potem vemo, kaj nam je storiti. S pisanimi zastavami ne najdemo domovine, če jo iščemo do smrti. Le z vztrajno agitacijo in izobrazbo najdemo kar iščemo. Zavedno delavstvo je za svobodo, enakost in bratstvo, za to je, da bi vsi ljudje brez razlike poklica, vere in narodnosti imeli domovino, katera naj bi bila vsem svojim otrokom pravična mati. In brezbržni in nezavedni delavei kličejo patriotizmu in domovini, katero imajo v žepu kapitalisti, "živio". Jarem tlačanstva se lahko samo neukemu ljudstvu priveže na vrat.

27 HUDIČEV, A NOBENEGA ŽENINA.

Pred sodiščem v Černovici se je pred kratkim pokazala prav žalostna kulturna slika: Ciganka Moldamann je obljubila neki služkinji, da ji preskrbi ženina, če ji poda pet kron. Služkinja je bila zadovoljna, in je prišla k ciganki, da bi s pomočjo 27 hudičev dobila ženina. A pet kron ni zadostovalo za vseh 27 hudičev. Ko je ciganka izvalila služkinji 500 kron, je prišel veliki dan, da se prikaže tako zaželjeni ženin. Služkinja je morala pometati v steklenico vse svoje prstane, uhane itd. Ciganka je pokrila steklenico z ruto. Ko je ruto odgrnila je iz steklenice izginila vsa zlatnina, a za to je bila v steklenici — rega (božja žabica), katero je predstavila ciganka služkinji kot zaželjenega ženina. Povedala ji je, da je žaba začarana od 27 hudičev, a da se bo v teku 14 dni izpremenila, ker so hudiči potolaženi z darili. Žaba, da bo mlad grof, kakoršen je bila pred začaranjem. Služkinja, vsa polna upanja in pričakovanja, je nesla steklenico z žabo domov in potrpežljivo čakala, da se spremeni žaba v grofa. Čaka 14 dni, čaka tri tedne, čaka en mesec — a žaba je še vedno žaba. Slednjič jo minepotrpežljivost, vzame steklenico in gre k policiji, da potoži svojo bol. Pri policiji je našla precej usmiljenja, a tudi precej veselosti je zbudila s svojim pripovedovanjem. Tudi sodniki, pred katerimi je stala žaba, ki se še vedno ni hotela izpremeniti v grofa, so se morali smejati. Ciganka je dobila dve leti težkega zapora. — Začaranega grofa je sodišče zaplenilo.

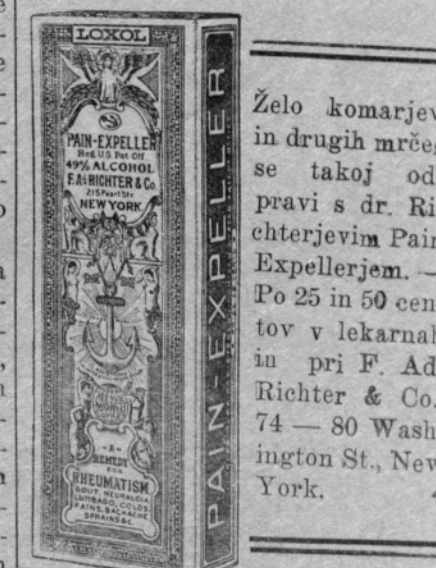
Velepožar.

Rock Island, Ill. — Strela je povzročila požar, ki je nastal v remizi Tricity Railway Company in jo popolnoma vpepelil. Škoda se cenja na \$400,000.

Slaba slast,

nečisti jezik, zoprn dih, zapeka, teža v želodcu in mnogo drugih sličnih znakov značijo kako žledno nerednost in da potrebujete kako toniko, ki pomaga prebavljati jedi in odpravi nepriliko. Severov Želodčni Grenčee (Severa's Stomach Bitters) je prava tonika zoper take neprilike. Povrne slast, prežene slabo prebavo ter okrepi celi ustroj. Je tudi izborna tonika za stare ljudi in okrevance. Cena \$1.00 v vseh lekarnah. Zahtevajte Severovega. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

(Advertisements)

Ako se kdo po pijančevanju slabo počuti, ga Kafir pilule kmalu ozdravi. Cena steklenici 50 ct.

Ali ste že poslali naročnino za "Glas Svobode"? Ako ne, blagovolite to storiti takoj.

Slovenska Delavska Podporna in

Penzijjska Družba

Ustanov.

Inkorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Martin Jager, L. Box 102, Conemaugh, Pa.
PODPREDSEDNIK: J. Zakrajšek, R. R. 3 Box 57 Columbus, Kans.
TAJNIK: Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Jos. Mostar, L. Box 351 Staunton, Ill.
BLAGAJNIK: John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ALOJZ FLERE, predsednik, Box 121, Adamsburg, Pa.
MATH PETRICH, I., Box 183, Cliff Mine, Pa.
HENRY LAMUTH, II., Box 114, Marianna, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN LEKŠE, predsednik, Box 94, Mulberry, Breezy Hill Sta. Kan.
ALBERT ŠVAJGAR, II. Box 146, Livingston, Ill.
JOHN GOMIAR, III., R. F. D. No. 3 Box 144A, Johnstown, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

MARTIN HORVAT, Box 140, Darragh, Pa.
ALOJZ ŽAGAR, Herminie, Pa.
MARTIN PUMPE, Box 130 Adamsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. Geo. Boehm, Arona, Pa.

Glasilo je "Glas Svobode."

Vsem društvam oziroma dr. uradnikom na znanje, da v poslej pošiljajo denar na sedanjega blagajnika.

NEKTERE CVETKE IZ FARŠKIH ŽUPNIŠČ.

Lažnjivi in naduti urednik blagoslovljene žolietške plenice, blaženi Janez od Kala, kvadratglavi, pošnofani in opiče brezmejno prisnojeni reverend Kravjee je — znorel. Laži mu ne zadostujejo, pričel je vse na okolu sebe grizt kot stekel pes in tudi na zasebnike se je spravil in na pisatelje v stari domovini. Enkrat je povohal in tudi že privzdignil smrdljivo taco ob dr. Slameca, a predno je izvršil svoj jezuitski čin, se je premislil ter sedaj skočil na Sajovica in pričel smešiti njegovo pisavo.

Toda pustimo noreca naj se kratkčas po svoje, in oglejmo si zopet nekatere cvetke iz farških župnišč.

Menihi morilci.

V Kazanskem samostanu v Jekaterinoslavu so menihi pri velikem pijančevanju in nesramnih orgijah ustrelili priporja Ignacija. Prijor je zalotil menihe pri nesramnih orgijah, vse pijane in je v jezi udaril dekana, le-ta je pograbil namizni nož in ga zasadil priporju v život, medtem ko je pripor še vlačuge iztiril iz celice prijetel je pater Makari z nabito puško, s katero je streljal na priporja in ga usmrtil.

Skeleti otrok v nuskem samostanu.

"Avanti" poroča iz Benetk, da so pri prezidavi samostana nun sv. Jožefa, ki ga je kupila mestna občina, zasledili precej čudne stvari. Na dvorišču samostana, ki ga hočejo zdaj prezidati za srednjo šolo, so našli namreč mnogo skeletov otrok. Ta precej čudna najdba je povzročila, da je sodišče delo ustavilo ter uvedlo preiskavo.

Klerikalni prijatelji domovine.

Dva čedna eksemplarja klerikalnih svinjarjev so te dni oddali deželniemu sodišču v Inomostu. Eden se imenuje Romeo Weber in je organist župnije Hoetting, predmetja Inomost, drugi pa je kuhar inomoškega jezuitskega konvikta. Oba sta spolno zlorabljala dečke. Organist je svoje čedno delo opravljal na koru v cerkvi; kuhar pa v kuhinji. Organist je, kolikor je dozda znano, zlorabil 12 dečkov, kuhar pa 30. Organist je dečke napajal z alkoholom, drugi pa je zvaljal svoje žrtve v kuhinjo, jih traktiral s sladkarijami ter jim plačeval vstopnice za kinematograf. Romeo Weber je razentega navdušen klerikalen agitator. Bil je že enkrat zaradi istega zločina kaznovan. Toda klerikalci so ga vzeli v zaščito ter mu dali službo organista v Hoettingu. Drugi zločinec je redovnik. Kakor so dečki izpovedali, je svoj posel že dolgo uganjal.

Obsojen svinjar v duhovniški obleki.

Poročali smo že o patru Šusci-ku, krščansko socijalnem agitatorju in veroučitelju v Tešinu, ki je

oksrnil dve deklici, stari osem, oziroma dvanaest let. Šusci je bil duša vsega krščansko-socialnega gibanja v Tešinu. Vodil je katoliško časopisje, vse tercijske družbe, organizacijo služkinj, mladinsko organizacijo itd. Kadarkoli so imeli tešinski krščanski socialci kako slavlje ali romanje, vedno je bil vzorni pater voditelj. Zlasti značilno je pa dejstvo, da je pred nekaj dnevi slavil blagoslovljeni duhovniški jubilej in da je ob tej priliki polovica "svobodomiselnega" mesta z županom dr. Bukovskim na čelu slavila svinjarja, čeprav so že vrabci na strehah čvkal o njegovem grdem početju. Poročali smo že tudi, kako da so se posvetne in cerkvene oblasti trudili, da bi vsa stvar prikrile. — Šusci je bil že pred leti obdolžen enake svinjarije, ali do obtožbe takrat ni prišlo, ker baje ni bilo dovolj dokazov zoper njega. Sedaj pa se ni mogel Šusci izviti, ker je bila oskrnjena deklica hčerka ugledne rodbine. (Tudi značilno!) Preiskavo proti Šusci so seveda vodili z vso obzirnostjo in hiteli tako kakor še nikdar. Obtožen je bil pregreškov zoper parag. 128. (oskrumba), 132. (zapeljevanje k nečistosti) in 516. (prestopke zoper javno pravost). Obnavljava je bila tajna, obsojen pa je bil na štiri mesece težke ječe. Šusci je zagovornik je naznanil ničnostuo pritožbo, Šusci pa so pustili v svobodi, ker je položil 4000 K kaveije. Svinjar se bo morda odrekel kaveiji, ki mu jo bodo tešinske tercijske gotovo rade povrnil in bo pobegnil v Kainbach, paradiž svinjarjev v črni suknji.

Kvadratglavi "Janez" Kravjee je "urednik" plenice "Am. Sl." Akademsko naobražen mož, ki piše za isti list že približno 10 let pa je po "Janezovem" mnenju le "pisar".

Ne delaj kot delajo drugi, marveč delaj kot misliš sam da bo bolj prav.

Kako to, da so umazanih del vseh mest skoraj izključno sami rimokatoliški delavci? Zato, ko so v to poučeni, da se jih najlažje izrablja.

Največja neumnost in nevarnost za Ameriko je, ko ista samasebi koplje grob s tem, ko nastavlja rimokatoliške učitelje v svoje ljudske šole ter tako bodoči svoji generaciji zastruplja dušo, kri in mozeg.

Nista hotela slišati.

Neki kmet se napoti po opravilu v farovž. Ko je vstopil, je župnik ravno telefoniral. — "Kaj se pogovarjate z zidom?" reče začuden kmet. — "Kaj, z zidom," odgovori župnik; "jaz govorim z mežnarjem, ki je v cerkvi." — Ker kmetu ni šlo v glavo, mu reče žup-

nik, naj gre v zakristijo, ter naj poslušaj, kar mu bo on povedal. Kmet gre in župnik telefonira tole: "Mislim, da bi bil čas, da naučiš svojo hčerko malo olike, da se bo spodobno zadržala, kadar jo v spovednici izprašujem, ker drugače ti lahko slabo pojde." — Kmet ne odgovori ničesar, zapusti telefon in se vrne v farovž! — Župnik: "Ali si sedaj prepričan?" — Kmet: "Jaz nisem nič slišal." — Župnik: "Kako to, saj do včeraj je telefon redno funkcioniral." — Kmet: "Ma, jaz ne vem." — Župnik: "Čuj, grem jaz v zakristijo, ti pa tukaj telefoniraj." — Ko je župnik zaklical, naj govori, reče kmet, stoje pri telefonu: "Gospod župnik, prosim, da od sedaj naprej ni treba moje hčerke pri izpraševanju tako strastno božati. Lahko pa namažete mojega sina, da bo veselje. Sicer pa Vam lahko slabo pojde." — Ko se župnik vrne v farovž, reče začudenemu kmetu: "Imaš prav, se ne sliši nič, mora biti gotovo telefon pokvarjen."

Slika "uzor" moža.

Vzorna je družba koristolovcev, intrigantov, koritarjev in svinjarjev na Kranjskem, ki predstavlja katoliško stranko; po receptu iste ozir. navodilu zloglasnega Jegliča predzno nadaljuje s svojo teroristično in izživajočo pisavo tudi deloglavni urednik žolietške plenice. Mož, ki mu na vsem svetu ni nič drugega vseč kot mastni dohodki, razuzdano življenje, komodno stanovanje, zveneči naslovi in pa vedno evljenje in lajanje na vse okolu sebe. — Potolaži se Kranjce, za te bo še dovolj, ker je še toliko zaslepljenih ljudi, ki vidijo v tebi Kristovega namestnika, ko si le navaden blufar in strupenojezični lažnjivec. A slabo se bo godilo tvojim naslednikom, če ne boš bolj vzorno gospodaril in bolj pametno učil. Razen Ave Mice in gladnega Calumetskega medveda, ki pa šteješ še manj kot ti, nimaš nobenega lista na svoji strani. Mož, kakoršen je kvadratglavi Kranjce ni torej zmožen več dostojno opravljati cerkveno opravilo še manj pa da diktira pravemu uredniku, kaj sme in kaj ne sme ...

TISTIM KI SE JIH TIČE.

Zadnji dan meseca junija ustavimo pošiljanje Glas Svobode vsem tistim naročnikom, ki so z naročnino zaostali, oziroma so pozabili poslati naročnino. Kdor noče imeti sitnosti, in da se mu list ustavi, naj se požuri in pošlje takoj naročnino. Mi sicer nikogar ne silimo, da mora biti naročnik, a če je že naročnik enkrat, potem zahtevamo da nam sporoči, želi biti še nadalje naročnik ali ne. Isto ponavljamo in prosimo zopet, da naročniki, ki dolgujejo naj poravnajo svoj dolg za eno pa naj nas obvestijo če želijo biti naročniki še nadalje ali ne, pa bo vse v redu.

VABILO!

na plesno veselico, katero priredi društvo št. 10 S. S. P. Z. v Moon Run, Pa.

v soboto 14. junija točno ob 6. uri zvečer v dvorani sv. Barbare.

Tem potom vljudo vabimo vse tukajšnje rojake in rojakinje, sploh vse sosedna in razna društva, da se polno številno vdeležijo omenjene veselice. Enkrat vi nam, drugi mi vam!

Torej s prijateljskim namenom na pomoč, ker čisti dobiček je namenjen v društveno blagajno. Upamo, da neizostanete. Za vse potrebno preskrbi in najvljudneje vabi ODBOR.

Društvo št. 71 S. S. P. Zvez v Marianna, Pa.

vljudno vabi rojake in vsa sosedna društva na vrtno veselico z razvitem zastave

— 4. JULIJA. —

Vstopnina \$1.00 za možke, ženske proste. Za točno in dobro postrežbo jamči ODBOR.

Vabilo na veliko društveno slavnost,

katero priredi Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo št. 9 v Skidmore, Kansas, kot razvite nove društvene zastave

DNE 29. JUNIJA 1913.

Po razvitem zastave se vrši prosta zabava, h kateri se tem potom vabi vsa sosedna društva in rojake, da se odzovejo vabilu. Vzemite električno karo in izstopite na št. 10, potem se koraka eno miljo zapadno do nas. Vstopnina 25c za možke, ženske proste. Za točno postrežbo bo skrbel ODBOR.

Naznanilo.

Vsem čalom št. 71 S. S. P. Z. v Marianna, Pa. se naznanja, da se zagotovo vdeležijo drugo nedeljo v juniju redne mesečne seje. Za rešiti je več važnih stvari.

M. Čebašek, tajnik.

DVE HIŠI NA PRODAJ.

Hiša št. 2012 na Blue Island Ave. pritličju soba za saloon z vsem pritlikami; nadstropje 6 rumov s kopalnico, vodovod, plin itd. Hiša št. 2019 Fort street, pritličju prostori in hlev; nadstropje flat in 7 rumov, s kopalnico in z vsem potrebnim.

Obe hiši ste brez bremen in se prodate radi rodbinskih razmer. Kapital se dobro obrestuje.

Vse podrobnosti se izve pri lastniku

Edward Pauch, 2012 Blue Island Ave., Chicago.

Previdna mati.

Mrs. Frances Lebeda iz Holland, Mich. je gotovo zelo previdna mati, sodeč iz naslednega pisma: "Prosim pošljite mi pol dueata steklenice Triner ameriškega zdravilno grenkega vina. Ono je zares dobro zdravilo, ki bi se moralo nahajati v vsaki hiši. Vaš svet in to zdravilo me ste ozdravili, za kar sprejmite, prosim Vas moje srčno zahvalo. Jaz imam dva mala dečka in ko hitro zapazim, da nimata navadnega teka, jima dajem po par dni malo-žličko-polno pred vsako jedjo in takoj je zopet vse v redu." Matere lahko odvrnejo veliko boleznih ali jih ozdravijo hitro če posnemajo ta nasvet. To zdravilo je dobro za oboje, mlade kakor stare. Ko hitro zapazite kakere nerednosti in nepravilne, rabite Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. V lekarnah. Jos. Triner-ju, 1333 — 1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Spominjajte se na Trinerjev liniment proti živčnem revmatizmu. Vaš lekarnar Vam ga preskrbi.

(Advertisement)

Vprašajte po Vac. Donat sodovici, je najboljša na trgu. 1529 W. 19th St., Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!!!

Ako hočete postati sami svoji gospodarji in kupiti zemljo za kmetijo, kupite tam kjer lahko pridelate tri pridelke vsako leto na eni in isti nivi, in kjer se pridelki trikrat dražje prodajo. 2300 akrov nas je 50 Slovencev že kupilo in ta prva naselbina je sedaj prodana. Druga naselbina je blizu tam, meri 1740 akrov in je razdeljena na 37 farm tako, da so vse farme za cesto in morejo biti v 60 dneh prodane; zato se tudi zelo poceni dobi. Leži ob International Great Northrn in Santa Fe železnici zraven mesta Conroe, ki je County seat in mesta Willis je tudi blizu mesta Houston, ki šteje 108,000 prebivalstva kjer se vse lahko proda. Pišite po knjige kaj se pridelata in koliko se dobi od akkerja za pridelke, in ko vse prečitata pojdite pogledat zemljo in prepričali se boste na lastne oči in tudi gotovo kupili! Ker skoro povsod plačajo vožnje stroške kupcem, sem tudi jaz posredoval, da se vsakemu ki kupi plačajo ali k kupnini pripisejo. Resno misleči rojaki obrnite se po pojasnila na: **MATH GAISHKE,** R. R. No. 2 Nokomis, Ill. (Advertisement)

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Oceania 7. junija | Kaiser Franz Joseph I., 21. jun.
 Martha Washington 14. junija | Laura, 9. julija
 Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 3. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovane pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO
 2 Washington St., New York, N. Y.

K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

Nашa nova spomladna in letna zaloga obleke, klobukov in spodnjega perila za vas in vašega sina je tu.

Zmerne cene za vse enako. V naši veliki zalogi dobite vse. Mi vas v vsem zadovoljimo.

THE
ATLAS
CLOTHING CO.

JELINEK in MAYER,
Imitlja.

vokal Blue Island Ave in 18 cesta

SCHWITZNER CLOTHING CO.

Najstarejša in najzanesljivejša trgovina na zapadni strani mesta

VIDI IN VERUJ!

Pridite vsi, obiščite našo prodajalno, da se prepričate o kakovosti in vrednosti oblek za možke in dečke. Vse najnovejšega kroja in barv.

Obleke za možke od \$7.00 do \$25.00
Obleke za dečke od \$5.00 do \$15.00

Mnogoštevilno raznovrstnih klobukov, kap, srajc in spodnjih oblek; z eno besedo vse možke potrebščine.

Schwitzner
CLOTHING CO.

1828-30 BLUE ISLAND AVE.

Pilsen Auditorium

Restavracija in Bufé

JOS. FALTA, lastnik

1657-61 Blue Island Ave., Chicago.

Največje dvorane na zapadni strani Chicago.

Importiran Pilsner, Anheuser-Bush, Michelob in Trinerjevo vedno na čepu. Importirana vina in cigare.

TELEFON CANAL 4250.

Solidna slovenska trgovina

V zalogi imam vso zlatnino in srebrnino, kar jo spada v to stroko. Popraviljam tudi ure in drugo. V zalogi imam tudi gramofone, slovenske, hrvaške, nemške in angleške plošče. Se priporočam. Za vse pri meni kupljeno blago jamčim.

FRANK ČERNE

6034 St. Clair Ave. CLEVELAND, O.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

Zdravnik in Ranocelnik

Urad 1801 So. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.

Tel. v uradu: Canal 476 Tel. v stanovanju: Lawndale 8996

URADNE URE SO: Od 10. do 12. ure dopoldan vsak dan in od 7. do 9. zvečer razen ob sredah in nedeljah.

DR. WEISSKOPF je gl. zdravniški nadzornik S. N. P. J.

DOPISI

Black Diamond, Wash.

V tukajšnji naselbini so pač ljudje različnega mišljenja in bo di si v vsakem ali pa v političnem naziranju.

So celo neke vrste ljudje (istih je med Slovenci mnogo), katerim ime "backi" ali "klečepalci" kaj dobro pristaja. Kadar bos ali superintendent samo z mezinem migne, že so na kolenih ter se tresejo pred njimi kakor bilke na vodi. Posledice tega so neštete nesreče po tukajšnjih premogovih rovi, ki so na dnevnem redu; niti dan ne mine, da bi se ne čulo, da je tega ali onega več ali manj pobilo. (O smrti Faleta smo že poročali.)

Omenim naj še, da je tukajšnji župnik Rev. Mlinar za časa pogreba naredil pokojnemu nekakšen nagrobni govor, ki pa je bil bolj podoben agitaciji za \$ nego komu drugemu; vsaj Rev. Mlinarjev namen ni bil prav nič drugega. Mesto da bi povedal kako tolažilno besedo žalujočim sorodnikom in soprogi rajnega, ki je izgubila svoje najdražje, je pa prav nesramno obrekoval. To pač ni lepo za katoliškega duhovnika, da še mrtvih ne more pustiti v miru!

Ta rimokatoliški maziljenec je med drugim govoril sledeče: "Slab je bil tale, a veliko je med vami, ki ste še slabši", dalje je rekel: "Kedo izmed vas se ravno sedaj upa stopiti na mesto pokojnega ter dati odgovor bogu...?"

Rev. Mlinar se hoče nekaj izpodtikati nad svobodomislecem ter nam predbacivati neko slabost —; toda vprašam, kdaj se je o svobodomislecih še slišalo, da bi fehtal okrog revnih delavcev za kako cerkveno električno luč, denar v to svrho nabral pa pobasal v svoj žep!! Recimo, da se pri Rev. Mlinarju ni kaj podobnega zgodilo —, in vendar nismo se slišali nikakoršnega poročila o tistem nafehtanem denarju.

Kar pa blebeče o bogu, je pa stvar tale: bog ni nas ničesar vprašal, tedaj mu nimamo kaj odgovarjati. V tem oziru svetujem, da Rev. Mlinar pusti svobodomislec lepo v miru kot jih bog pusti, sicer bi se mu znalo pripetiti nekega dne razočaranje, ker bi mu znali svobodomislec dati to-baka "šnofat", da bo kihal da bo joj, in bo splašil še tiste backe, katere ima sedaj še na svoji vrvi-ci.

Jaka Skarloh,

tajnik dr. št. 4 S. S. P. Z.

Eveleth, Minn.

Poročam, da se tukaj dela s polno paro in delo se lahko dobi, samo težko je in plača premala za današnje življenske razmere. — Društva "Zarja" št. 117 S. S. P. Z. in "Napredek" št. 69 S. S. P. J. lepo napredujeta. Drugo šteje 120 članov a prvo pa 16 članov, to pa za to, ker je bilo še le pred tremi meseci ustanovljeno.

Tukaj na Evelethu je par oseb, katerim je naše društvu "Napredek" trn v peti; na vse načine se vanj zaletavajo in ga napadajo. Osobito se je neki salonar zadnjič na Gilbertu na veselici nad menoj razjezil, kot puran nad rdečo barvo in me napadal, češ, da jaz članom pri našem društvu podpora žrem. Jakob, jaz sem te vprašal za ime člana; ti si rekel da ga veš, vendar mi ga tukaj ne poveš marveč mi ga bodeš doma povedal. Bil sem pri tebi na domu, a povedati ga mi zopet nisi hotel. Zakaj ga ne poveš? Zato, ker ga ne veš!

Z dokazi na dan, ne pa samo napadati. 50 dolarjev dobiš od mene če mi dokažeš, da sem jaz kakšne-mu članu podpora odtrgal.

Sicer pa tebe naše društvu in S. S. P. J. sploh nič ne briga. Če se pa tako zanimaš za naše društvo in jednoto, zakaj pa ne pristopiš v društva, da bi lahko na društveni seji povedal, kar te teži in potem ti nebi bilo treba po veselicih ljudi napadati.

Kakor si se sam izrazil, da si jako napreden, a po tvojem mnenju da smo mi drugi vsi neumni. Tvoja "brihtnost" se vidi že iz tega, ko si že okrog 10 let v Ameriki, pa še nisi tukajšnji državljan. — Svetujem ti, da pustiš naše dru-

štvo in mene pri miru, kakor bom jaz tebe pri miru pustil.

Thomas Prelovšek, taj.
dr. Napredek št. 69 S. S. P. J.

Calumet, Mich.

Še predno je prišel sneg kopneti, začelo se je ljudstvo od tukaj seliti v druge kraje; posebno pa zadnji in ta mesec. Vse odhaja, samec in zakonski s rodbinami. — Toda vzrok temu ni pomanjkanje dela, ker dela je tukaj dovolj in ga je dovolj bilo predno se je pričelo ljudstvo proč seliti, marveč vzrok temu je, ko kapitalisti hočejo večji dobiček. Kar sta popred naredila dva delavca, zahteva se sedaj isto delo od enega.

Tukajšno kapitalistično časopisje, katerimu podpora je tudi Glasnik, na vse načine blufajo, da so drugod še slabše razmere in da so oni, ki so od tukaj odšli, že nazaj, in da jih kar po šestdeset in sto hkrati nazaj pride. Kar pa seveda ni resnica, marveč se delavci še vedno trumoma od tukaj selijo, neoziraje se na Mining Gazette, Evening News in na Glasnik. Ko bi uredniki omenjenih listov šli samo eden dan in v jamo karo riniti, potem bi se ne čudovali, da delavci od tukaj odhajajo. Pa ne samo, da je pri kari težavno, ampak mora tudi pri družih delih v jami eden napraviti toliko, kot sta napravila popred dva.

Selitev ljudstva od tukaj, se tudi pri društvah in njih blagajnah precej občuti. Mogoče je izvezto neko žensko društvo, katero se je ustanovilo pred tremi leti na svobodomiselnih podlagi in letos še ne dolgo tega, se je kar na enkrat spreobrnilo na klerikalno stran. K temu preobratu so največ pripomogle one, katerim je bila svoboda skozi tri leta vedno na jeziku. Posebno predsednica "ga pihne"! Nedeljski čas v prejšnji dvorani, v kateri so bile mislim vse čase od sedaj, so izgubile, ker je neko moško društvo plačalo veliko večjo svoto, kakor one. Za poiskati drugo dvorano, je bilo izvoljenih par članic, med njimi tudi "svobodomiselnica" (!) predsednica in hajdi se odpravijo k hrvaškemu popu vprašat za cerkveni — hram. Pop jim ga da v najem pod pogojem, da bodo vsako soboto cerkev "ribale". — Ako se je tudi z njimi pogodil, da jih bodo slobodno pri "ribanju" gledal, ali včasih katero malo pošegetal, tega ne vem. — Verujem pa, da jih je mogel precej nafariati, ko jih je vjel v svojo past, kajti že pri prvi seji reče predsednica: "Sedaj smo pa v cerkvenem 'kevdru' tedaj se 'šika' da molimo". In brez da bi se ji oporekalo ali stavili predlogi in protipredlogi, se li naj moliti ali ne, jo predsednica udari po "očenašu" in nekatere članice, — katere je bila ona popred nagovorila — pa za njo!

O, ironija! Priporočal bi dotični predsednici, da udari na prihodnji seji najprvo po rožnem vencu, ker, kakor slišim od članic, je vodstvo itak za poč't. Mogoče bode z očenašom, s rožnim vencem in z vero laglje držati dnevnih red. Mislim, da mora g. J. ponosen biti, ker je takšne svobodomiselnice ženske skupaj spravil. Ko se je večkrat govorilo, da so pri dotičnem društvu članice naprednega duha, sem mislil tudi jaz svojo ženo k njim pridružiti, a dokler bodejo trobile v frakarski rog, pa seveda ne.

Nikakor ne mislim, da so pri dotičnem društvu vse članice nazadnjaškega duha, toda večina njih pa bržkotte je, ki bi pri vsaki priliki farju pete oblizale. In če ti ne bila nazadnjaška večina, tedaj gotovo ne bi prišel na dnevnih red "očenaš", katerega, kakor slišim, tri leta ni bilo čuti.

Od dotičnih nazadnjaških članic zahtevam, da naj ne zlorabljajo več sedanjega imena, marveč naj si nadenejo ime: "Farško Katoliške Slovenke".

Svobodomislec.

Somerset, Colo.

Poročati moram o tukajšnjih delavskih razmerah. Dela se tukaj še vedno slabo, namreč samo po 3 ali 4 dni na teden in to že skozi eno leto. In še takrat kadar se dela, se pa vozov dovolj ne dobi, in

še se dobijo vozovi, je pa premog tako trd kot sv. Petra skala, da ga ni mogoče razbiti. Zatorej ne svetujem nobenemu rojaku sem hoditi, da bi po nepotrebnem trošil denar.

Zapustil nas je naš znani rojak K. Frznožnik, ki je bil tajnik obeh tukajšnjih društev v prid katerih je vedno marljivo delal; zakar se mu tudi spodobno zahvalimo in mu želimo obilo sreče pod zastavo Zdr. držav.

Tukajšnji slovenski fantje se napravljajo, da priredijo veselico z igo v prid "Slovenskega Zavetišča". Veseli "Piknik" se bo baje vršil na Bowie, ki je tri milje oddaljen od Somerseta in kjer imata dva Slovenca svoje obrti. Eden ima saloon, drugi pa trgovino.

Vasica Bowie je mala naselbina, kjer je večina Hrvatov in par slovenskih rodbin.

Vreme imamo tukaj prav ugodno, ni prevroče in ne premraz. Obiskala je tudi Miss štokljka tukajšno rodbino Jožef Česnik in mu podarila lepo hčerko. Želimo obilo sreče materi in hčerki!

Tone Trbovcu pa tudi ne svetujem sedaj sem hoditi z njegovo Mrs. bakso, ker je sedaj tu malo slovenskih rojakov. Toni, boljše narediš, da se napotiš proti Canadi ali Alaski. Na zdar! F. E.

Bishop, Pa.

Kar se tiče tukajšnjih delavskih razmer, tako kapitalisti dobro pritiskajo na nas delavce sebi pa polnijo žepe. Mi delavci smo jim prave ovčice, ko nas strižejo in znami poljubno delajo, tako da ne vem, kdaj se bo za nas trpine obrnilo na boljše.

Naznaniti moram tudi tužno vest, da nam je neizprosna smrt pobrala rojaka Antona Widmarja. Dne 5. maja je šel zdrav na delo, a ob 10. uri dopoldan se je odtrgala skala in ga podsula. Ob 11. uri smo ga spravili na površje, kjer se je zdravnik izrazil, da ima ves drob zmečkan in da mora v bolnišnico ter so ga z vlakom odpeljali v Pittsburgh, kjer je 6. maja ob 7. uri zjutraj umrl.

Kako je bil priljubljen pokojnik, pokazalo se je pri pogrebu dne 8. maja, ki ga je spremlilo ogromno ljudstvo. Pokojnik je bil član J. S. K. J. in tu zapušča sinove in hčere. Bodi mu lahka zemlja!

Sedaj pa še nekaj o naših "črno šolcih". Pred malo časom sem imel opraviti, ali rekel bi business s tukajšnjim "božjem pastirčkom". Šel sem namreč k njemu po dovoljenje, da se poročim pri slovenskem duhovniku v Roswill, Pa. — Toda tukajšnji duhovnik (imena mu ne vem) mi je rekel: Business je business, daj mi deset dolarjev, pa pojdi kamor te je volja; ali misliš da sem "baby". (Op. ur. Nikar se ne jezite; dotični duhovnik je popolnoma pravilno postopal). Tako delajo ti božji pastirji ali Kristovi namestniki z vero business! — (Kaj tega niste popred vedeli? Op. staveca). Potem smo šli k poroki, kjer me je tako "žegnai" in kropil da sem mislil, da je zno-rel.

No, dragi sotrpini, sedaj pa premislite, zakaj vera peša. Duhovniki tako pravijo a sami delajo z njo business! M. Kočvar.

Virden, Ill.

Pred par tedni sem poročal o našem mestu in o delavskih razmerah, katere so bile resnično povoljne. Ali sedaj se je vse spreobrnilo. Res je tako, kakor pravijo stari ljudje, da človek obrača bog pa obrne. Tukaj se nam je že tako naredilo; pred par dnevi smo še dobro delali in vse je bilo veselo, sedaj je pa vse klavarno.

Hočem vam razložiti nesrečo: Tukaj imamo 2 šohta, North in West šoht. North šoht so zaprli za nedoločen čas, ker je veliko popravila, in West šoht, kjer dela približno 500 ljudi, je pa 21. maja ob 7. uri zvečer do tal pogorel. — Pogorela je tudi pralnica, kjer premog perejo in pa "dumpa" za premog "dumpati". Škodo cenijo na 125 tisoč dolarjev. To je hudi udarec za nas delavce, ko smo ostali brez zaslužka. Seveda, za kompanijo ni nobene škode, ker je bila zavarovana za večjo svo-

to, kot pa škoda znaša. Te nesreče ni drugi kriv, kot kapitalisti sami. Oni samo gledajo, da bi grabili denar, za varnost se pa ne zmenijo. Dumpo bi bili lahko obranili požara, ker bilo je dosti vode, toda priprave so bile za nič, zato je pa vse pogorelo.

Zatoraj rojaki pozor; nikar sem za delom hoditi, ko ga sami nimamo. Upanje imamo da se bo pričelo delati v par mesecih. Kakor se govori, bo kompanija napravila železno dumpo. Ko se obrne na boljše, bodem poročal.

Joe Jurak.

Virden, Ill.

Sem in tja premišlujem, mi je li naraščina že potekla ali ne; pa da ne bo kake zmešnjave pošiljam s tem vrsticam ob enem naročnino na Glas Svobode, kajti slabo je če človek dolguje za list, ki je vreden vse podpore.

Ko baš pri mizi sedim pri tem poslu, ko mi nič kaj dobro ne služi, hočem vseeno poročat nekoliko o naši nesreči, ki nas je zadela ko je do tal pogorelo šoht in "Wašer". Škoda je velikanska a prav za prav smo pogoreli le mi delavci, ko nas je sedaj približno 400 brez dela. Seveda govorice krožijo različno. Nekteri pravijo, da se bo kmalu pričelo delati, a drugi zopet trdijo nasprotno. Ljudje se razgubljavajo, kompaniji se pa ne mudi, ker je bila dobro zavarovana, premog pa tudi ne gre k nič. Naj še naveden ime kompanije: Roval Colliery Co. West Main.

Frank Peterlin.

Chapman, Kans.

Ker še nisem čital dopisa iz te naselbine, hočem jaz poročati par vrstic.

Kar se dela tiče gre zelo slabo, ker se v premogovnikih dela samo par dni na teden. — Državni pregledovalec rovov, je po večkratnih opominih in pritožbah od strani lokalne unije, zaprl rov št. 5 Chapman Coal Co., ker je bil silno slabo prezračen; a je sedaj po preteku enega tedna zopet pričel delati.

Interesanten dogodek smo videli v nedeljo 18. maja, ko je neki Rev. Anglikanske cerkve krstil osem odraslih črncev v starosti od 20 do 50 let. Ves ta rum-pumpum se je vršil, na nekem pašniku se nahajajoči — luži, kjer se živi na napaja. Vsakega posebej je Rev. vznak potlačil v vodo, med tem pa izgovarjal besede svojega rokusa-pokusa, toda vse se je izvršilo brez vidnega uspeha, kajti vsak je prišel iz mlake črn, kot je bil popred.

Da poleg ni manjkalo raznih "nebodijih treba" se samoočebni razume, kateri so "rezali" vsakovrstne obraze in da je bila koncem konca tudi neizogibna kolekta se razume. Pravi verski fanatizem za vse — dolar.

Trbinčan.

Marianna, Pa.

Poročati imam žalostno novico: Usoda nam je iz naše sredine vzela sobrata Mihaela Malgaja. — Šel je zdrav na delo v jutro 24. maja in okoli 12. ure prinesli so ga iz rova še malo živega, naker je kmalu zaspai za vedno.

Vtrgal se je veliki plaz kamnja in premoga nad njim, kar mu je vzelo življenje. Pokojnik je bil star 31 let, rojen v Grižah na Štajerskem. Tukaj zapušča soprogo in 4 nedorastle otroke. Pokojnik je bil dober član S. S. P. D. št. 71, S. D. P. in P. D. št. 8 in S. S. N. P. J. št. 171, katere so brata spremile k zadnjemu počitku.

Pred meseci skup pod utico zeleno, sedeli, peli sladko pesmi vsi; okrog in okrog nas vse je zelenelo in danes sobrat v grobu spi...

Bodi mu lahka tuja zemlja! M. Čebašek.

NAZNANJE.

Vsem društvim in uradnikom S. S. P. Z., naznanjamo da naj pošljejo vse društvene popravke na glavnega tajnika in ne na nas. Mi nismo nič popravljati, in se moramo držati tega, kar nam gl. tajnik pošle.

"GLAS SVOBODE"

"Glas Svobode" naj kroži od rok do rok!

GLAS SVOBODE CO.

3622 W. 26. Street, Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvu n, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

ATLAS BREWING CO.

služe na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Dajte izdelati svoje tiskovine pri

"SPRAVEDLNOST"

1825 Loomis St. Telefon Canal 1015

Cene zmerne — Delo solidno

"SPRAVEDLNOST" EDINI ČEŠKI, UNISKI DNEVNIK STANE 10C. NA TEDEN.

Pozor! Novost! Pozor!

Najnovejši in naboljši

Gramofon

samo \$7.50

Nobenih stroškov za IGLE ker ostane vedno ena.

ROJAKI! Sedaj se Vam nudi prilika, da si dobite izvrsten GRAMOFON s katerim si lahko doma napravite izvrstno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo. Ta GRAMOFON ima prednost pred drugimi, radi čistega in močnega glasu in ige katere ni treba spreminjati. Prodajama tudi plošče najboljših pesnikov in godbenikov, katere so nepokvari ja pri vporabljanju po 65c komad. Vsak kateri želi imeti GRAMOFON naj pošlje \$7.50 na našo trdko in mi mu takoj odpodšljemo GRAMOFON poštne ali expressa prosto. Vse odpodšiljatve naše trdko so garantirane in za nadaljna pojasnila se obrnite na

BENKO RUS & CO.

11250 Indiana Ave.

Chicago, Illinois

Pozor!

Pozor!

Poziv na vse one Slovence, ki se zanimajo za zemljišča — far-me. Ako hočete postati samostojni, tedaj si kupite zemljo v slovenski naselbini Crivitz, Wis. Ne dajte se zapeljati in ne idite tja, kjer ni Slovencev. Tukaj je več rodbin iz Vaše domovine, torej pridite v Crivitz in obiščite rojake; vprašajte jih kako so zadovoljni in šele potem si kupite svet, ko se prepričate, da imate prijatelje tukaj.

Tukaj kupite svet od lastnika, ki Vam ga izroči vsaki čas s čistim zemljiško vknjiženem prepisom.

Naše cene so nižje kot kjersibodi drugod, in to zaradi tega ker mi prodajamo svojo lastno zemljo.

Mi Vam povrnemo vozne stroške ako svet kupite, tedaj pridite v Chicago, od koder Vas naš zastopnik privede na svet in Vam razkaže krasno lego istega.

Cena akterju \$8.00 do \$30.00.

Lastnik: THEO. KERSTEN.

N. PIKLOR,

1526 W. 21st Street,

CHICAGO, ILL.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Požar v Zagorju ob Savi. Dne 13. m. m. zvečer okoli 10. je izbruhnil ogenj pri posestniku Feliks Moderju na Toplici in sicer v hlevu. Kako je ogenj nastal, njen doslej ni dognano, širijo se različne govorice, da je bil ogenj vedoma podneten. Kolikor se je do sedaj dognalo, je skoraj 1800 K škodo. Sreča je bila, da ni bilo veta, kajti v bližini je več hiš, katere so bile v nevarnosti. Pri gašenju se je lahko ponesrečil trgovec Mihelčič. Na lice mesta došla požarna bramba je takoj vse potrebno ukrenila, da se je ogenj omejil.

Semiški predor. 10. m. m. ob 4. zjutraj so prebili pri Semiču 1976 m dolgi predor na novi železniški progi Novo Mesto — Metlika.

Otroka je utopil. Iz Črnomlja poročajo, da je koncem meseca aprila Margareta Deutschmann iz Majerleta povila nezakonskega sina. Ženska je 23 let stara, njen mož jo je zapustil brez sredstev ter odšel v Ameriko in ji pustil dva nepreskrbljena otročiča. Otroku je vtaknila v usta prst in mu vtila kakega pol litra vode ter ga utopila.

Poslanec Hladnik na delu. Na Trebelnem, kjer kraljuje znani poslanec župnik Hladnik, vladajo jako čudne razmere. Kdor ne trobi v klerikalni rog, tega šikanira župnik na vse načine. To občuti tudi J. Nachtigal, mož, ki samostojno misli in ki ga župnik zaradi tega preganja. Nachtigal ima dovoljenje za prodajo vina in piva čez ulico. Hladnik je velik nasprotnik alkohola in zato zasleduje Nachtigala, da bi ga spravil v kako kazen. Tako se je zgodilo, da se župnikovi kimovci Nachtigala naznani, da je imel godbo in ples čez policijsko uro, v resnici pa je bila samo domača zabava. Župniku je bilo hudo žal, da Nachtigal ni bilo priti do živga. Na Fr. Simončiča je bilo mnogo vplivanja, naj tako priča, da bo Nachtigal obsojen. Simončič je to sam priznal, češ: Kakó naj jaz tako trdim, ko še tam nisem bil; župnik mi je res dal njivo za krompir, ampak jaz vkljub temu ne bom lagal. — Kaplan je pa celo v spovednici izpraševal o tej zadevi. Tako izvršujejo črni policaji ljubezen do bližnjega.

V rudokopu na Hrastnem pri Mokronogu napreduje delo prav dobro. Zdaj trasirajo tir do železniške proge za prevoz rude. Kopoljejo tudi v Ostrožniku pri Mokronogu, kjer je tudi železna ruđa in so baje zasledili tudi premog. Če bi se ta industrija razvila, bi to bilo velikega pomena, zlasti za Mokronog in okolico.

PRIMORSKO.

Kaj se vse pripeti, kadar iščejo "špijone". V Kanal je prišel na orožne vaje k lovskemu bataljonu rezervist. Sedel je v gostilni h gostom in se spustil v pogovor. Med drugim je spraševal goste, koliko je vojakov v Kanalu in kje je ta in ona vojašnica. To je prišlo do ušes častnikom, ki so veleli žandarmeriji, naj gre poiskati tistega človeka, ki je najbrže "špijon". Orožnik je djal puško na rame in šel. ... Oni hevarni človek je na vprašanje, kdo je in kaj išče v Kanalu, lepo ponižno "meldal": da je rezervist in je prišel na vaje v Kanal.

Turek pred sodnijo v Gorici. — Salko Bilak iz Hercegovine, turške vere, je zaprt v kaznilnici v Gradišču radi tatvine. Obtožen je bil motenja vere; baje je zasramoval križ, ki je visel v celici. Obtoženec pravi, da je vse to le fantazija čuvaja, ki se je hotel maščevati nad njim radi nekega očitjanja. On je bil radi tega že kaznovan v Gradišču od vodstva kaznilnice na osem dni temnice in tri poste. Turek je obsojen na mesec dni strogega zapora.

Nesreča ali samomor? V Trstu v ulici Caserma so našli na dvorišču hiše št. 8 mrtvega okoli 60 let starega Josipa Petelina iz Turjaka doma; uslužben je bil v neki zalogi piva. Sodi se, da je ponoči ko je prišel domov slonel na oknu

svojega stanovanja v četrtem nadstropju ter padel dol. Izključen ni samomor.

K aretaciji pomorskega častnika Karola Jirka. Pred kratkem so aretirali v Trstu pomorskega častnika Karola Jirka, ker je zlorabil več šolaric memške šole v Trstu, izmed katerih so postale tri noseče. V zadnjem času je dobila policija zopet več ovadb, ki pravijo, da je Jirko oskrnil še več drugih deklic. Jirka so odpeljali iz Trsta v Gradec, kjer se bo zagovarjal pred vojaškim sodiščem.

Novorojenček na cesti. Stražnik na cesti St. Vito v Trstu je našel na nekem kamnu pod svetilko precej velik papirnat zavoj, v katerem je bilo zavito truplo novorojenčka, moškega spola. O materi nimajo še nobene sledi.

Požar na parniku. Dne 13. m. m. bi bil moral odpluti iz Trsta parnik Cunard Line "Saxonija", na katerega se je vkrcalo okoli 400 izseljencev. Ponoči okoli 2. ure pa je nastal na parniku in sicer v skladišču za bombaž ogenj, ki se je silno hitro širil. Med popotniki je nastala silna panika, napol oblečeni so begali popotniki sem in tja in hoteli poskakati v morje. Moštvo in ognjegasec, ki so prišli takoj na pomoč, se je posrečilo popotnike pomiriti, goreče skladišče pa so preplavili.

KOROŠKO.

Ponesrečil je v Englovm rudniku v Rablju na Koroškem 16letni Ivan Kenda z Dvora. Podsulo ga je. Izpod kamenja so potegnili mrtvega.

Umor v Beljaku. V vili Palese na Bismarkovi cesti v Beljaku se je izvršil zagoneten umor. Ko so hoteli delavci govoriti z gospodinjo in lastnico vile, 36letno gđ. Julijo Palese, ki je šele predlanskim vilo zgradila in biva v nji še le nekaj dni, so našli kuhinjska vrata zaklenjena, skozi ključavnico pa so videli, da leži njihova gospodinja mrtva na tleh. Obvestili so policijo, ki je vlomila vrata in vdrla v kuhinjo. V kuhinji so našli na tleh v krvi Palese mrtvo. Imela je prestreljen vrat, krogla je predrla vrat in levo ključnico in obtičala za kožo. Prišla je preiskovalna komisija in ko je pregledovala ustreljeno gospodnjo Palese, stopil je v sobo njen svak mizarški mojster Urban, ki se je jako čudno obnašal. S svojimi odgovori je postal tako sumljiv, da je bil aretiran. Pri hišni preiskavi v njegovem stanovanju so našli revolver, s katerim je bila gđna. Palese ustreljena. Urban je nato ves potrt priznal, da je on morilec. — Prišel je k svakinji, ki je pričakovala 10.000 kron, prosit, naj poravnava meke njegove zapadle menice, ker pa tega ni hotela storiti, jo je v razburjenosti ustrelil. Urban je oče štirih otrok.

Smrtna nezgoda na delu. V tovarni za oglik v Limercah je padel pri popraviljanju kotlov 19letni ključavničar Avgust Tanzer iz 6 metrov visokega odra in je obležal na mestu mrtve.

Samomor požigalke. V Grebinju so aretirali zidarjevo ženo Rosino de Cilio, ker so jo zasačili pri požigu. Prepeljali so jo v celovške zapore, kjer se je 13. m. m. v celici obesila.

Samomor v vojašnici. V topničarski vojašnici v Celovcu se je ustrelil z vojaškim karabinom topničar 9. polj. top. polka Karel Simunek. Samomor je izvršil iz mrznje do vojaškega stanu. Našli so ga še živga, prepeljali v bolnišnico, vendar je le malo upanja, da bi okrevl.

Rop. V zapore okrajnega sodišča v Svincu so pripeljali 25letnega delavca Henrika Gruberja, doma iz Štajerskega, ker je vnekem gozdu pri Sv. Janezu napadel tovarniško delavko Katarino Leber. Hotel jo je oropati in posiliti. — Ženska se mu je ubranila, dobila pa je pri tem lahke poškodbe skoro po celem telesu.

Nevaren mlinar. V Velikovecu so 32letnega mlinarja Petra Enzija, ker je zlorabil in oskrnil neko šolarico, ki je hodila k njemu po moko. — Enzi je po daljšem zaslišavanju konfrontiran s svojo žrtvijo končno priznal svoj zločin v polnem obsegu in potrdil vse izpovedi zapeljanega dekleta.

ŠTAJERSKO.

Uboj. Avgust Šavnik, Fr. Lapuh in Andrej Ban v Brežicah so iz zasede napadli brata Jožefa in Ivana Pečnik ter Jožefa na glavi tako ranili s kopačo, da je kmalu umr. Šavnika in Lapuha so zaprli, Ban je pa pobegnil na Hrvaško.

Vol ga je umoril. Pri Sv. Volbenku v Slov. Goricah je Frasov vol tako sunil dolgoletnega domačega hlapca Franca Rajšpa, da je vsled poškodb umrl.

Iz Vranskega. (Žrtev fanatičnih misijonarjev.) Posestnico Krivčevca iz Sv. Jeronima, ki je bila od zadnjega misijona sem vsa zmešana, so odpeljali te dni v deželno blaznico na Studence pri Ljubljani. Revica je versko blazna. Kakšno čustvo pač navdaja prireditelje misijonov ob tako žalostnih sadovih hujškarij s prižnice?

Kako se spozna unetje slepiča (appendix)? Znaki te nevarne bolezni so pred vsem: 1. nenadna bolečina v spodnjem delu na desni strani trebuha med popkom in kolkom; 2. nenavadna vročina; 3. slabost in bljuvanje; 4. na spodnji del desnega trebuha omejena napetost trebušnih žilic, da se čuti trebuh trd kakor deska. Če se pojavijo ti znaki, tedaj naj gre bolnik takoj k zdravniku.

Nesreča na bulgarski železnici. Dne 11. m. m. zjutraj je tekel bulgarski vojaški vlak po železnici proti Drami: kar se je na vlaku pokvarilo nekaj sklepov in vlak je tekel po strmini proti kraju Buk, kjer je zadel v drug vlak, poln vojakov. 150 vojakov je mrtvih, 200 ranjenih.

DENAR POŠIJAMO V DOMOVINO.

Po sledečih cenah:

Za \$ 10.35	Kron 50
Za \$ 20.50	Kron 100
Za \$ 30.85	Kron 150
Za \$ 41.00	Kron 200
Za \$ 61.50	Kron 300
Za \$ 102.50	Kron 500
Za \$ 204.50	Kron 1000
Za \$ 1020.00	Kron 5000

Poština je všteta pri teh svotah. V tej banki se menja, kupuje in prodaja inozemski denar. Austro-Ogrski denar se kupuje brez odbitka: za 5 kron plačemo en dolar. Pišite po cene in pojasnila v slovenskem jeziku.

Kaspar State Bank

1900 Blue Island Ave., Chicago.

PRIJATELJ!

Pridi v Crivitz, Wisconsin in postani moj sosed. Tukaj je izborna življenje in kraj vse hvale vreden. Več rojakov Slovencev ti znajo to potrditi. — Mi imamo rodovitno zemljo, lepa letovišča ob velikih jezerih in cvetoče, brzo razvijajoče se mesto, dobre šole in deželne ceste ter najboljšo zvezo železnic; lepe vinograde in sadovnjake. Tukaj povsod raste divje grozdje, kar kaže, da je najboljši kraj za vinograde.

Jaz ti prodam farmo, kjer postaneš neodvisen in plačš na kup samo \$100.00 in ostalo kupnino pa v letnih obrokih, kakor se dogovorimo.

Nikar ne odlagaj; pridi takoj in moj zastopnik v Chicagi te bo k meni pripeljal in jaz ti bodem brezplačno vse razkazal, po vrhu te pa še odškodujem z železniškimi stroški če kupiš od mene zemlje 40 akrov ali več.

Človek bodi pravičen sam s seboj in s svojimi otroki, da ne bodo sužnji tovarn in rudokopov, kot si bil ti skozi leta. Jaz te ne bi vabil, ko ne bi bil prepričan, da boš tu zadovoljen in srečen.

Piši po mojo slovensko knjižico, ali pa pridi osebno. Pozdravi!

Theo. Kersten, posestnik.

N. Piklor, zastopnik.
1526 W. 21st St. Chicago, Ill.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardom mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 N. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon Canal 1439.

Če hočete zgubiti prijatelja, posodite mu denar!
Kedar prosi, zlata usta nosi,
Kedar vrača, hrbet obrača!

Takih dobrih prijateljev je jako malo. Ako se hočete izogniti neprili kam zaradi posojila denarja takim napacnim prijateljem in če ne morate zgubiti svojega denarja tedaj naložite svoj denar obrestonosno na varno banko. Če to storite se Vam ni treba bati, da bi vam ga tatovi ukradli ali ga pa ogenj vničil. Vloge prijemamo od \$1.00 naprej. Iz malega raste veliko. Isto tako vladno Vam postrežemo kedar prinesete samo en dolar, kot če bi prinesli več. Od vlog plačamo 3% obresti na leto. Obresti so plačljive vsakega pol leta. — Pričnite hraniti še danes.

Ameriška Državna Banka

1825—1837 Blue Island Av. Vogal Loomis St., Chicago, Ill.

HRANITELJICA VLADNIH POŠTNIH VLOŽKOV.
GLAVNICA IN VLOGE \$1.850.000.00

JAN KAREL, predsednik, J. F. ŠTEPINA, blagajnik.

Uradne ure so od 8.30 dopoldne, do 5.30 popoldne, ob sobotah do 9 ure zvečer, ob nedeljah pa od 9 dopoldne do 12 ure popoldan.

Denar pošiljamo v Evropo po veliko nižjih cenah kot pa pošta.
Govorimo vse slovanske jezike.

SLOVENC, KI HOČETE BITI POŠTENO POSTREŽENI: obračajte se do

Kaspar Državne Banke

Zanesljiv bančni zavod, pod DRŽAVNIM nadzorstvom.

Sprejema denar na hranilne vloge in plačuje 3% od vsega vloženega denarja. Denar se vzdigne brez odpovedi. Slov. Narodna Podp. Jednota vrši svoj denarni promet potom Kaspar Državne Banke.

VSAKA IZGUBA NEMOGOČA!

Kaspar Državna Banka pošilja DENARJE V STARO DOMOVINO. Ravnotako drafte na vse dele sveta po kurznih cenah. Denar izplačan najhitreje. K. D. Banka stoji v zvezi z najbogatejšimi slovanskimi bankami v stari domovini.

Na milijone kron je bilo poslanih v Avstro-Ogrsko monarhijo in v druge dele sveta potom te banke, in nihče ne more reči, da se mu je cent izgubil. Varnost, točnost in hitrost je naše geslo.

Na denarne pošiljave izven Chicage se polaga največjo pozornost, in je denar tist dan odposlan, ko ga mi prejmemo. Vse izven Chicage poslane denarje se naj pošilja skozi "Post Money Order" ali skozi zanesljive banke.

KASPAR DRŽAVNA BANKA PRODAJA parobrodne listke za vse najboljše premorske družbe po kompanijskih cenah.

Pišite v slovenskem jeziku. Potniki, ki potujejo potom Kaspar Državne Banke so v najboljših rokah. V New Yorku pričakuje potnike zanesljiv bančni zastopnik in spreme ljudi na ladjo in poskrbi za prtljago, s čemur se potnikom odvzame velika skrb in delo.

KASPAR STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Ovirano delovanje

Nase vsakdanje delo bi moralo biti tako upeljano, da se vzdržimo aktivni in da na ta način porabimo ves čas in vso našo zmoglost. Na ta način ostanemo zdravi in močni. Nikoli ne smemo dopustiti, da bi kaj oviralo naše organe pri njih delu, kar bi bilo našemu celemu telesu v škodo.

Toda celo največja skrb ne more včasih preprečiti, da se ne bi naši organi vlečili ali pa popolnoma prenehali delovati. Zgodi se, da se želodec brani sprejemati hrano ali morda vsaj ne sprejema toliko hrane, kolikor je potrebuje telo. Včasih tudi jetra ali čreva ne delujejo in posledica je zaprtje. V takih slučajih, kjer so prizadeti prebavni organi, je najboljšje zdravilo

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Isto bo izčistilo ves sistem, brez kakih bolečin ali nepravil. Ojačilo bo tudi prebavne organe in poleg istih tudi celo telo. Isto bo:

USTVARILO DOBER TEK
POVEČALO RAZKROJITEV IN
ODSTRANILO ZAPRTJE,
NOTRANJE BOLEČINE IN KRČ,
GLAVOBOL, ZLATENICO,
KOLCANJE IN BLJUJANJE.

Isto bo pomoglo v vsih takih boleznih pri katerih trpi želodec in vsled katerih zgubimo apetit, smo zaprti ali se čutimo slabo. To zdravilo želimo priporočati za slučaj nervoznosti, povzročeni vsled neprebave in za ženske nerednosti, povzročene vsled kroničnega zaprtja.

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

